เรื่องก่อนประวัติศาสตร์

ของ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

นางปุ่ย กุยยกานนท์

พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ

นายกรุย กุยยกานนท์ (ขุนจรดทะเบียน)

ณ วัดพญาปราบ

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๗

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ เอกการพิมพ์

เรื่องก่อนประวัติศาสตร์

ของ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

นางปุ๋ย กุยยกานนท์

พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ

นายกรุย กุยยกานนท์ (ขุนจรดทะเบียน)

ณ วัดพญาปราบ

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๗

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ เอกการพิมพ์

คำนำ

หลวงศรีราชบุรุษ ได้มาแจ้งความณหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร ว่า นางปุ่ย กุยยกานนท์ ขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ เพื่อแจกในงานศพขุนจรดทะเบียน ผู้เป็นสามี กรมศิลปากรมีความยินดีอนุญาตให้พิมพ์ได้ตามความประสงค์

หนังสือเรื่องก่อนประวัติศาสตร์นี้ เป็นพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งได้ทรงนิพนธ์ไว้ในลายพระหัตถ์ถวายสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ หลายฉบับ และได้เอามารวมเข้าเป็นเรื่องให้ญาติสายสกุลพิมพ์อุทิศส่นองคุณเจ้าจอมมารดาทับทิม ในรัชกาลที่ ๕ เมื่องานศพศตมาหะครั้งหนึ่ง กรมศิลปากรเห็นว่าหนังสือเรื่องนี้เป็นหนังสือที่น่าอ่านให้ประโยชน์เป็นความรู้ไม่น้อย จึงได้กราบบังคมทูลขอต้นฉบับมารักษาไว้ในหอสมุดแห่งชาติ เพื่อจะได้จัดพิมพ์ในโอกาสต่อไป สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ก็โปรดประทานพระอนุญาต และยังมีพระเมตตาทรงชำระแก้ไขต้นฉบับให้ใหม่ ทั้งนี้กรมศิลปากรรู้สึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นอย่างยิ่ง

หนังสือเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องราวกล่าวถึงมนุษย์ในสมัยดึกดำบรรพ์เมื่อครั้งยังไม่รู้จักจดเอาไว้เป็นหนังสือ หนทางที่เราจะทราบเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์อยู่ที่การศึกษา ให้รู้จัก

ใช้สังเกตพิจารณาลักษณะของวัตถุที่ขุดค้นพบ แล้วอนุมานข้อสันนิฐานหาเหตุผลแวดล้อมประกอบกับวัตถุที่ขุดค้นได้ ว่าชนนักปราชญ์ชาวตะวันตกใช้เป็นแนวพิจารณาหาความรู้อย่างไร ได้ทรงอธิบายไว้ในหนังสือเล่มนี้ชัดเจนแล้ว

เรื่องราวที่กล่าวไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์ต่าง ๆ อันเป็นสมัยหลังจากสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ยกตัวอย่างประวัติศาสตร์ของยุโรป สมัยที่เรียกว่า Reformation ต่างฉบับมักมีข้อความที่เล่าถึงเหตุการณ์ในบางตอนไม่ตรงกัน บางฉบับก็กล่าวความตรงกันข้าม ซึ่งจะถูกต้องตรงกับความจริงทั้งสองฉบับย่อมเป็นไปไม่ได้ แต่จะถือว่าฉบับไหนผิด ฉบับไหนถูกตามความจริง ก็ไม่ได้อีกเหมือนกัน เพราะมักเป็นความจริงด้วยกันทั้งสองฝ่าย หากแต่ไม่เป็นความจริงทั้งหมดทีเดียว ตามธรรมดาผู้แต่ง ย่อมมีความคิดเห็นไปตามอัธยาศัย แล้วแต่ท่านจะชอบและไม่ชอบ แม้พยายามตั้งใจให้เป็นกลางถ้าไปถูกเรื่องที่ไม่ชอบ ก็มักจะตะเลียไม่กล่าวถึง หรือถ้าจำเป็นต้องกล่าวก็ยากที่จะกล่าวให้เป็นกลางได้ เหตุนี้นักปราชญ์ชาวตะวันตกจึงว่าความจริงในประวัติศาสตร์ อยู่ในที่ใดที่หนึ่งตอนกลางระหว่างที่สุดของสองข้าง ส่วนวัตถุต่าง ๆ ย่อมมีลักษณะบอกความจริงทั้งหมดที่มีอยู่ในตัวให้ทราบได้เสมอไป ที่จะบอกความจริงแต่บางส่วนหามิได้ จริงอยู่ บางทีวัตถุเหล่านี้ดูเหมือนจะไม่บอกความจริง แต่นั่นเกิดจากความผิดของเราเอง เพราะขาดความรู้ ดูไม่ถึง หรือเข้าใจผิด

จากความจริงไป วัตถุนั้นมีความจริงอย่างใด ก็ไม่เปลี่ยนแปลงความจริงได้ วัตถุทุกสิ่งมานมจมฝังลึกอยู่ในพื้นดินนั้นเอง ต้องขุดค้นเอาขึ้นมาจึงจะได้ และวิธีขุดค้น นักปราชญ์ทั้งหลายมีความรู้ในด้านนี้ได้ดำเนินการกันโดยวิธีไร เป็นข้อความตอนหนึ่งที่ทรงอธิบายไว้ในหนังสือเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ เป็นตอนที่น่าอ่านมาก ให้แนวความคิดและความรู้หลายอย่าง อ่านจบแล้วก็รู้สึกว่าเสียดาย ต้องอ่านซ้ำ เพราะสำนวนโวหารที่ทรงอธิบายไว้นั้น คนซึ่งไม่มีพื้นความรู้ในเรื่องเหล่านี้ อ่านเข้าใจได้ง่ายจนตลอด ผิดกับหนังสือที่แต่งเป็นตำรา ซึ่งผู้ไม่มีความรู้อยู่บ้าง อ่านเข้าใจได้ยาก

กรมศิลปากรขออนุโมทนากุศลราศีทักษิณานุปทาน ซึ่งนางปุ่ย กุยกานนท์ ได้บำเพ็ญอุทิศแด่ผู้ซึ่งล่วงลับไปแล้ว และจัดพิมพ์หนังสือนี้แจกจ่ายเป็นวิทยาทาน เกื้อกูลความรู้แก่นักศึกษาเป็นสาธารณกุศล ขอจงสำเร็จเป็นศุภผลดลบันดาลแก่ นายกรุย กุยกานนท์ (ขุนจรดทะเบียน) ตามควรแก่ศิวิสัยในสัมปรายภพสมดังมโนปณิธานทุกประการ เทอญ.

กรมศิลปากร

๒๗ สิงหาคม ๒๔๙๗

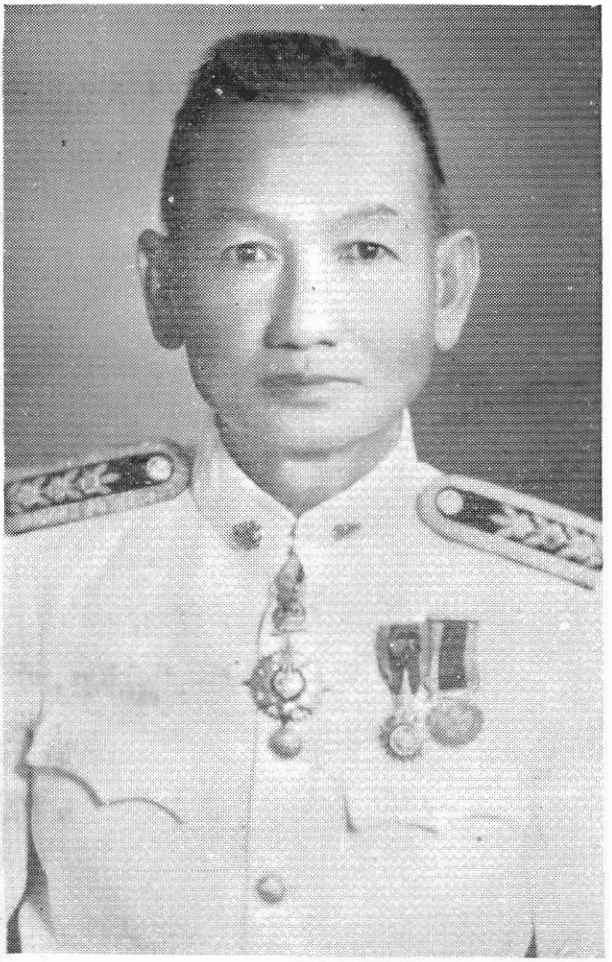

ชาตะ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๓๘
มรณะ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๔๙๗

ประวัติ

ในการพระราชทานเพลิงศพ นายกรุย กุยยกานนท์(ชุนจรดทะเบียน) ข้าหลวงตรวจการที่ดินภาค ๔ ในวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๗ เจ้าภาพได้ขอให้ข้าพเจ้าผู้เป็นเพื่อนราชการ ร่วมกันมาเป็นเวลานานบ เขียนคำไว้อาลัยให้บางประการ เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ นายกรุย กุยยกานนท์ ผู้ล่วงลับไปแล้ว ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้รับเกียรติให้มีโอกาศกล่าวถึงเกียรติคุณความดีของ นายกรุย กุยยกานนท์ อีกวาระหนึ่ง แต่ก็ต้องขออภัยที่ข้าพเจ้าไม่สามารถจะบรรยาคุณงามความดีของท่านผู้ล่วงลับไปแล้วนั้นได้โดยละเอียดถูกต้อง จึงขอกล่าวเฉพาะส่วนน้อยตามความรู้เห็นของข้าพเจ้า

นายกรุย กุยยกานนท์ เกิดเมื่อวันพุธ แรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๓ ปีมะแม ตรงกับวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๓๘ ตำบลท่าไม้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม นายตัวโน้ว กุยยกานนท์ เป็นบิดา นางเด็ก กุยยกานนท์ เป็นมารดา นายกรุย กุยยกานนท์ ได้รับการศึกษาเบื้องต้นจากโรงเรียนวัดนางสาว อำเภอสามพราน แล้วย้ายไปเข้าโรงเรียนบพิตพิมุข และโรงเรียนส่วนกุหลาบวิทยาลัย ชั้น ม.๒ ได้เกิดป่วยไม่สามารถเรียนต่อไปได้ จึงขอลาออกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ ได้เข้ารับราชการเริ่มด้วยเป็นเสมียนตรา หอทะเบียนที่ดินจังหวัดพระนคร วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๕๔ ได้ไต่ขึ้นไปจนถึงตำแหน่งที่ดินภาคเมื่อวันที่ ๕ ไพษายน ๒๔๘๓ และครองตำแหน่งนี้ตลอดมา

ตำแหน่งราชการซึ่ง นายกรุย กุยยกานนท์ ได้รับมานั้น ปรากฏในประกาศโดยลำดับดังนี้

เสมียนตรา

เสมียนโท

เสมียนเอก

ผู้ช่วยนายทะเบียนที่ดิน

เกษตรจังหวัด

นายทะเบียนที่ดิน

นายเวร กรมที่ดิน

หัวหน้าแผนกหอทะเบียนที่ดินกลาง

ที่ดินภาค

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งนายกรุย กรุยยกานนท์ ได้รับ คือ.-

ตริตาภรณ์มงกุฎไทย

จตุถาภรณ์ช้างเผือก

จตุถาภรณ์มงกุฎไทย

เหรียญบรมราชาภิเษก รัชกาลที่ ๗

เหรียญบรมราชาภิเษก รัชกาลที่ ๘

เหรียญที่ระลึกในงานฉลองพระนคร

เหรียญจักรพรรดิมาลา

นายกรุย กุยยกานนท์ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๔ คน คือ

๑. นายปิด (วายชนม์แล้ว) ๒. นางติด (วายชนม์แล้ว) ๓. นายกรุย กุยยกานนท์ ๔. นางทองเก็บ

นายกรุย กุยยกานนท์ ได้เริ่มป่วยเป็นไข้ ในระหว่างเดินทางไปตรวจราชการที่ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๔๙๗ แต่ไม่มากนัก เมื่อรักษาทุเลาแล้ว จึงเดินทางต่อไปในอำเภอต่าง ๆ จนถึงอำเภอเชียงคาน จึงเดินทางกลับที่ว่าการภาค ๔ ระยะการเดินทางกลับจากเชียงคานถึงจังหวัดหนองคาย ต้องโดยสารเรือบรรทุกสินค้ามาเป็นเวลา ๔ วัน ๕ คืน อาการไข้กลับกำเริบอีก เมื่อรักษาทุเลาแล้ว ได้เดินทางตรวจการในจังหวัดต่าง ๆ ในภาค ๔ อีกรวม ๒๒ อำเภอ จึงกลับยังที่ว่าการภาค ระหว่างนั้นอาการไข้ยังไม่หายเป็นปกติ ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๔๙๗ ได้เดินทางเข้ามาประชุมยังกรมที่ดิน อาการไข้กำเริบอีก ได้ทำการรักษาพยาบาลกันจนสุดความสามารถ แต่ก็เหลือกำลังของแพทย์ที่จะเยียวยาไว้ได้ นายกรุย กุยยกานนท์ได้ถึงแก่กรรม ณ บ้านพักอำเภอพระประแดง เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๔๙๗ เวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. รวมเวลารับราชการ ๔๐ ปี ๕ เดือน

ด้วยคุณงามความดีของนายกรุย กุยยกานนท์ ที่ได้ตั้งใจปฏิบัติราชการจนล้มป่วยลงในระหว่างตรวจราชการ แม้จะมีการเจ็บป่วยก็มิได้ล้มความตั้งใจที่จะตรวจราชการให้ทั่วทุกอำเภอในภาคที่ได้รับราชการอยู่ ผลที่สุดก็ได้สำเร็จสมความปรารถนา แต่ตัวเองต้องถึงแก่กรรม

เมื่อได้ทำงานสุมความตั้งใจ ด้วยคุณความดี ทางการได้ตอบสนองด้วยการให้ครอบครองซึ่งอยู่เบื้องหลังได้รับบำนาญพิเศษ

นายกรุย กุยยกานนท์ ได้เข้ารับราชการเป็นเสมียนผู้น้อย แต่ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นลำดับมา จนถึงเป็นข้าหลวงตรวจการที่ดินภาค อันนับว่าเป็นตำแหน่งชั้นสูงในกรมที่ดิน ทั้งนี้โดยอาศัยคุณงามความดี วิริยะ อุตสาหะ ปฏิบัติหน้าที่การงานได้ผลดีแก่ทางราชการตลอดมา นี่ยอมเป็นการแสดงถึงเกียรติคุณความดีงามอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังจะเห็นได้ว่า นายกรุย กุยยกานนท์ เป็นผู้อยู่ในเกณฑ์ที่ดีผู้หนึ่ง ในสมัยต้นแห่งการทะเบียนที่ดินของประเทศไทย คือได้เริ่มเข้ารับราชการเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ เงินเดือน ๒๐ บาท และภายในเวลา ๒ ปีเศษ ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนที่ดิน หอทะเบียนที่ดินกรุงเทพฯ อันนับว่าเป็นตำแหน่งสำคัญตำแหน่งหนึ่งในเวลานั้น นายทะเบียนที่ดินทุกท่านคงจะตระหนักในความสำคัญ และภาระความรับผิดในหน้าที่เป็นอย่างดี ซึ่งเทียบได้ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาระความรับผิดของเจ้าพนักงานที่ดินในปัจจุบันนี้ เหตุที่ได้รับเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งเช่นนั้นก็เพราะนายกรุย กุยยกานนท์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิสามารถในหน้าที่การงานขยันขันแข็ง เป็นที่ไว้วางใจของทางการว่า จะปฏิบัติหน้าที่การงานให้ได้รับผลดีได้ โดยหน้าที่การงานรับผิดชอบของผู้ช่วยนายทะเบียนที่ดินในขณะนั้นกมลักษณะสำคัญทำนองเดียวกับนายทะเบียนที่ดินในกิจการงานเกี่ยวแก่การทะเบียนที่ดิน อันต้องอาศัยทั้งความรู้ความสามารถ

ในการทะเบียนที่ดิน และประกอบกับความรู้ทางวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องในสมัยนั้นด้วย ฉะนั้น การได้เลื่อนชั้นรับตำแหน่งผู้ช่วยนายทะเบียนที่ดินในเวลาอันเร็วเช่นนั้น ย่อมแสดงถึงสมรรถภาพของนายกรุย กุยยกานนท์ เป็นกรณีพิเศษอยู่

ข้าพเจ้าได้เริ่มรู้จักนายกรุย กุยยกานนท์ เป็นส่วนตัวเมื่อข้าพเจ้าได้โอนจากกรมป่าไม้ มารับราชการประจำกรมทะเบียนที่ดิน และนายกรุย กุยยกานนท์ได้ย้ายมาเป็นนายเวร ต่อแต่นั้นตลอดเวลาที่ได้รับราชการร่วมในสังกัดเดียวกันมา ข้าพเจ้าได้สังเกตุเห็น นายกรุย กุยยกานนท์ เป็นผู้ปฏิบัติการงานมีระเบียบแบบแผน มีความรู้ความชำนาญการทะเบียนที่ดินเป็นอย่างดี เป็นผู้เข้มแข็งต่อหน้าที่ ซื่อสัตย์สุจริต มีวิริยะ อุตสาหะ เหมาะสมที่จะได้รับมอบหมายหน้าที่การงานสูงขึ้นไปในตอนหลังนี้ แม้การงานทางทะเบียนที่ดินจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามยุคสมัย แต่นายกรุย กุยยกานนท์ ก็สามารถปรับปรุงตนให้ทันกับเหตุการณ์ นับว่ายังเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในทางวิชาการอยู่เสมอ คงมีความคิดเห็นแลวิจารณ์ เป็นไปในทางเหตุผลตามหลักการทะเบียนที่ดินเป็นอันดี คุณลักษณะแลสมรรถภาพในหน้าที่การงานของนายกรุย กุยยกานนท์ ดังกล่าวแล้วนั้นยังอยู่ในความต้องการของการทะเบียนที่ดินจึงน่าเสียดายที่มาล่วงลับไปในสมัยที่ทางการกำลังพิจารณาปรับปรุงหลักการทะเบียนที่ดินใหม่ ซึ่งนายกรุย กุยยกานนท์ อาจเป็นประโยชน์ได้ไม่น้อย นอกจากนั้นแล้วยังเป็นการอันควรที่จะกล่าวได้ว่า นายกรุย

กุยยกานนท์ ยังเป็นผู้ที่สร้างตนโดยลำพังตนอีกด้วยอันเป็นเกียรติที่น่าภูมิใจ แต่บุญกุศลได้สร้างสมมาเพียงเท่านั้น แลต้องเป็นไปตามกฎแห่งอนิจจตะ ส่วนชื่อเสียงเกียรติคุณของนายกรุย กุยยกานนท์ คงยังเป็นความจริงอยู่

พระนิติเกษตรสุนทร

บางขุนนนท์

วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๔๙๗

ขอผลานิสงค์ ประโยชน์ใด ๆ อันจะเกิดจากหนังสือนี้ จงตลบันดาลให้ ดวงวิญาณอันสงบของ นายกรุย กุยยกานนท์ สามีข้าพเจ้า สู่คติในสัมปรายภพทุกประการ

ปุ๋ย กุยยกานนท์

๑๙ กันยายน ๓๔๙๗

เรื่องก่อนประวัติศาสตร์

คัดจากลายพระหัตถ์

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ทูล

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗

หมู่นหม่อมฉันกำลังออกสนุกในเรื่องค้นคดีก่อนประวัติศาสตร์ เพราะรัฐบาลอังกฤษ เชิญศาสตราจารย์ คาเดนเฟลนักปราชญ์ฮอลันดา ผู้เชี่ยวชาญวิชานั้น ให้มาขุดขุมทรัพย์ก่อนประวัติศาสตร์แห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ในอาณาเขตต์เมืองบีนัง ศาสตราจารย์คาเดนเฟลกับหม่อมฉันเคยคุ้นกันมาแต่ก่อน แกมาชวนให้ไปดูขุดขุมทรัพย์นั้น เมื่อหม่อมฉันได้ไปดูและได้ฟังอธิบายของศาสตราจารย์คาเดนเฟล์ เกิดอยากรู้วิชาว่าด้วยก่อนประวัติศาสตร์ให้กว้างขวางออกไป จึงแสวงหาตำราได้มาจากหอสมุดเมืองบีนังเล่ม ๑ มิสเตอร์กูดแมนเจ้าเมืองบีนังมีแก่ใจให้มาอีกเล่ม ๑ เอามาอ่านดู แต่เข้าใจยาก ด้วยมักติดศัพท์ซึ่งไม่มีในหนังสือพจนานุกรมภาษาอังกฤษอย่างสามัญ เพราะพวกนักปราชญ์เขาชอบเอาคำภาษาละติน และ ภาษากรีกมา ใช้เป็นนามศัพท์ในหนังสือวิทยาศาสตร์ เพื่อจะให้เรียกชื่อเดียวเหมือนกันทุกชาติ

ทุกภาษา รอดตัวทเป็นเวลาศาสตราจารย์คาเดนเฟลอยู่ทบนั้น และมักมาสนทนากับหม่อมฉันเนือง ๆ สงสัยความหรือติดศัพท์ตรงไหน ได้อาศัยไต่ถาม แกช่วยบอกอธิบายให้ จึงสามารถเรียงความตามจดหมายนี้ ดังจะทูลเป็นลำดับไป

อธิบายกาละกำหนด

เบื้องต้นจะต้อง ทูลอธิบายวิธีที่นักปราชญ์เขากำหนดกาละก่อนประวัติศาสตร์เสียก่อน เพราะวิชานี้เป็นการค้นเรื่องอดีตถอยหลังขึ้นไปนับด้วยหลายล้านปี จะอาศัยศักราชอันใดเป็นเครื่องกำหนดไม่ได้ จึงใช้สังเกตุอุบัติเหตุต่าง ๆ ของโลกธาตุเป็นกำหนด เรียกว่า Geological Time คือ "ภูมิกาล" (ประหลาดที่ไปเข้าเค้ากับกาละกำหนดของชาวอินเดียแต่ดึกดำบรรพ์) กำหนดอดีตกาลเป็น ๕ Division เทียบตรงกับ "กัลป" ในกัลป ๑ แบ่งเป็นหลาย Subdivison เทียบตรงกับ "ยุค" (บางกัลปมียุคมาก บางกัลปมียุคน้อย ไม่เท่ากัน) ในยุค ๑ ยังแบ่งเป็น Period เทียบตรงกับ "สมัย" เป็นส่วนที่สุดแห่งกาละกำหนด ต่อนักเขาเขตประวัติกาลจึงใช้ศักราช

ลักษณะที่กำหนดกัลปนั้น เอาเหตุสำคัญที่เกิดในโลกธาตุเป็นเกณฑ์ เช่นเกิดไฟไหม้โลกและเกิดมืดวงชวดขึ้นในโลกเป็นต้น เรียกชื่อกัลปเป็นลำดับเลข กำหนดยุคนั้น เอาวัตถุที่เกิดก่อนและหลังในกัลปเดียวกันเป็นเกณฑ์ เรียกชื่อยุคด้วยอาศัยวัตถุนั้น ๆ

กำหนดสมัยนั้น อาศัยความเปลี่ยนแปลงของวัตถุในยุคเดียวกันเป็นเกณฑ์ เรียกแต่ว่าสมัยต้น และสมัยปลาย หรือสมัยต้น สมัยกลาง และสมัยปลายของยุคนั้น ๆ ถ้ากล่าวอธิบายเป็นอุปมาอย่างชมทราบ ต่างว่ากัลปเปรียบเหมือนรัชกาล ยุคเปรียบเหมือนอย่างในรัชกาลที่ ๕ มียุคเกิดรถไฟ และยุคเกิดรถยนต์ ส่วนสมัยนั้นเปรียบเหมือนเมื่อเกิดรถยนต์แล้ว รถยนต์สมัยต้นยังดังอึกทึกกึกก้อง รถยนต์สมัยปลายแล่นเงียบเชียบเรียบร้อยดีฉะนั้น

แต่ส่วนจำนวนปีตามปฏิทินในตำราเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ได้แต่คาดคะเน ไม่มีใครรู้ว่ากัลปไหน ยุคไหน หรือสมัยไหนจะเป็นจำนวนปีเท่าใด รู้แน่แต่ว่ามากมายนับด้วยหมื่นด้วยแสนและด้วยล้านปี ทำนองเดียวกับที่เราเรียกว่า “อสงไขย” หมายความว่านับไม่ถ้วน

อธิบายประวัติโลก

กัลปต้นเรียกว่า Archaen ตรงกับ “อาทิกัลป” (คือแรก) มีเค้าเงื่อนพอสังเกตรู้เรื่องได้บ้าง อธิบายว่าโลกที่เราอยู่นี้ ในกัลปนั้นไฟ (ประลัยกัลป) ไหม้อยู่ และ (ไอไฟบันดาลให้) มีเมฆหุ้มห่ออยู่รอบโลก จำเนียรกาลนานมา (ไม่รู้ว่ากี่ปี) เมื่อเชื้อไฟที่เปลือกโลกหมดไป ไฟก็ไหม้เชื้อลามลงไปในกลางโลก ส่วนเปลือกโลกเมื่อไฟดับแล้ว ก็ค่อยเย็นแล้วแข็งกลายเป็นหินชรุขระ (เช่นลูกมะกรูด) มีสูงเป็นโลกเป็นเขาบ้าง ที่ต่ำเป็นแอ่งลึกบ้าง ส่วนเมฆหุ้มห่ออยู่รอบโลก (เมื่อสมดไอไฟที่ไหม้เปลือกโลกแล้ว)

ก็หายไป บันดาลให้แสงอาทิตย์ส่องลงถึงโลก ทันทีเกิดฝนตกเป็นนิจมามช้านาน (นับปีไม่ถ้วน) น้ำฝนที่ตกลงยังโลก ไหลลงจากที่สูงโดยธรรมชาติ ก็ไปขังอยู่ในที่ต่ำ ทำให้ที่แอ่งกลายเป็นทะเลและห้วงน้ำต่าง ๆ มีขึ้นในโลก ใช่แต่เท่านั้น แรงน้ำฝนที่ตกชะหินให้ย่อยเป็นกรวดทราย ไหลลงไปกับน้ำฝน นานเข้าก็ไปทับถมกันจนเป็นพื้นแผ่นดินเกิดมีทราบขึ้นด้วย ส่วนไฟที่ไหม้ลงไปกลางโลกนั้น เพราะมีเปลือกโลกหุ้มห่ออยู่ ข้างนอก ไอไฟออกได้แต่ทางช่องภูเขาไฟ ไม่พอจะระบายไปได้สะดวก จึงเกิดเป็นแรงไอไฟอยู่ในกลางโลก เมื่อไรไอไฟคั่งแรงก็เบ่งดันเปลือกโลกออกมา เป็นเหตุให้เกิดแผ่นดินไหว อาจเปลี่ยนสัณฐานเปลือกโลกไปต่าง ๆ เช่น ดันแผ่นดินบางแห่งให้สูงขึ้นจนเป็นภูเขา ยกตัวอย่างดังเทือกเขาหิมาลัย ซึ่งเขาตรวจโดยทางวิทยาศาสตร์ รู้ได้ว่าเดิมอยู่ในท้องทะเล ในเมืองเราก็มีที่จะพึงสังเกตได้บ้าง เช่นที่ถ้ำ "เขาบินา" ในจังหวัดตรังมีเปลือกหอยติดกรังอยู่กับหินที่ช่องถ้ำ สูงกว่าพื้นแผ่นดินสัก ๒๐ วา ย่อให้เห็นชัดว่าเขาบินานั้นเดิมอยู่ในท้องทะเล แล้วสูงลอยขึ้นไปจนกลายเป็นภูเขาอยู่บนบก บางที่แผ่นดินไหวก็ทำให้ห้วงน้ำเปลี่ยนระดับ บางแห่งแห้งหายหรือกลายเพศไปได้ต่าง ๆ ยังส่วนอากาศธาตุมากระทบโลกก็เกิดเป็นฤดูกาล แต่บางยุคก็วิปริตผิดผันไปได้ต่าง ๆ แต่ในอาทิกัลปที่กล่าวมานี้ ชีวิตยังหามีในโลกไม่

กัลป์ต่อมาเรียกว่า Primary Division ตรงกับ "ปฐมกัลป์" เริ่มเกิด Life คือดวงชีวิตขึ้นในโลก ดวงชีวิตนั้นนักปราชญ์

ยังค้นไม่พบว่าเดิมเกิดขึ้นอย่างไร รู้ได้แต่ว่าดวงชีวิตแรกเกิดขึ้นนั้นเป็นแต่อย่าง "ต่อม" อันหนึ่ง เกิดขึ้นในน้ำมากกว่ามากมีธรรมชาติ (เกิด แก่ เจ็บ ตาย) ต้องหายใจและกินอาหารจึงอยู่ได้ มิฉะนั้นก็ตาย ดวงชีวิตนั้นครั้นนานมาได้พบและบริโภคอาหารต่าง ๆ ก็เกิดนิยมและพยายามหาอาหารด้วยอาการต่างกัน จึงเป็นปัจจัยให้ดวงชีวิตผิดกันเป็น ๒ อย่าง คือ พฤกษชาติอย่าง ๑ เป็นสัตวชาติอย่าง ๑

ตำนานพฤกษชาติ

ตำนานพฤกษชาตินั้น อธิบายว่าดวงชีวิตจำพวก ๑ นิยมยึดอยู่กับพื้นดินที่ใต้น้ำ ไม่ชวนชวายย้ายที่ เพราะชอบกินแต่ธาตุละเอียดเป็นอาหาร นานมาก็กลายเป็นพฤกษชาติ แต่วิเกิดพืชพันธุ์ขยายตามตามพื้นดินใต้น้ำขึ้นไปยังที่ตื้นโดยลำดับ ในชั้นนี้พฤกษชาตียังหายใจได้แต่ในน้ำ ถ้าเอาขึ้นพ้นน้ำไม่ช้าก็ขาดใจตาย (เช่นพวกสาหร่าย) แต่เมื่อพืชพันธุ์ขยายต่อขึ้นไปถึงที่ตื้นน้ำขึ้นและน้ำลง เมื่อน้ำลงขอดก็ต้องกลั้นใจในเวลาที่ออยู่พ้นน้ำเป็นเช่นนี้จนเคย นานเข้าก็กลายเป็นพรรณพฤกษ์อันอยู่ในน้ำเพียงตอนโคนก็หายใจได้ (เช่นกกเป็นต้น) พืชพันธุ์ของพฤกษชาติพวกนี้รู้จักหายใจนอกน้ำมากขึ้นโดยลำดับ นานเข้าก็ไม่ต้องหายใจในน้ำจึงกลายเป็นพฤกษชาติที่เกิดและอยู่แต่บนบก นานเข้าก็กลายเป็นต้นไม้ มีดอก ผล ปลิว กระจายขยายพืชพันธุ์ออกไปโดยลำดับจนตลอดโลกด้วย ประการฉะนี้

ตำนานสัตว์ชาติ

พวกดวงชีวิตทุกสายเป็นสัตว์ชาตินั้น ผิดกับพวกพฤกษชาติที่ชอบกินอาหารหยาบ (สัตว์ทั้งหลายจึงต้องถ่ายมูล) อาการที่แสวงหาอาหารของดวงชีวิตจำพวกนี้ต่าง ๆ กัน บางจำพวกไม่พยายามย้ายถิ่นที่ไปห่างไกล บางจำพวกชอบย้ายที่เที่ยวเสาะหาอาหาร นานมาจึงเกิดรูปพรรณต่างกันตามกิริยาอาการ ตั้งแต่เป็นฟองน้ำและตัวปะการัง เป็นแมลงกะพรุนแล้วเป็นหอยปูลิงเป็นสัตว์ Invertabrate คือ สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังเกิดขึ้นในโลกก่อน นานมาจึงเริ่มเกิดสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง คือปลาเป็นอาทิ ที่อาจว่ายน้ำรวดเร็วและไปได้ไกล ๆ สัตว์ชาตินี้เกิดในปฐมกัปยังต้องอยู่ในน้ำ เพราะหายใจได้แต่ในน้ำเท่านั้น

กัลป์ต่อมาเรียกว่า Secondary Division ตรงกับ "ทุติยกัป" เริ่มเกิดมีสัตว์บกขึ้นในกัปนี้ อธิบายกำเนิดของสัตว์บกนั้นว่าเริ่มด้วยมีปลาจำพวก ๑ ชอบหาอาหารกินตามชายตลิ่ง มักขึ้นไปหากินถึงที่ชายเดนจนเคย นานเข้าอวัยวะ (ที่เราเรียกว่าหูปลา) ทั้งสองข้างก็ค่อยแข็งขึ้น จนอาจพุ้ยพาตัวไปได้บนเดน (เช่นปลาดิน) และรู้จักหายใจบนบกด้วย นานมาหู ๒ ข้างที่มีเดิมกลายเป็นเท้าหน้าและครีบข้างหลัง ซึ่งใช้ช่วยพุ้ยมากขึ้นก็กลายเกิดเป็นเท้าอีกคู่ ๑ เป็น ๔ ขา สำหรับพาเดินดินและว่ายน้ำ พวกพันธุ์นี้จึงกลายเป็นสัตว์อีกประเภท ๑ เรียกว่า Amphibian (คิดหาศัพท์ภาษาไทยให้ตรงกันยังนึกไม่ออก) ความหมายว่าอยู่ได้ทั้งน้ำและบนบก (เช่น กบ

และจระเข้ เป็นต้น) เพราะชาวหายใจได้ทั้งบนบกและใต้น้ำ พืชพันธุ์ของสัตว์ประเภท Amphibian นี้ ต่อมากลายเป็นสัตว์จตุบาทอยู่บนบก ส่วนพวกสัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลังก็มีบางจำพวกที่เริ่มขึ้นบก เช่น ตะขาบ แมลงป่อง และปูเป็นต้น สัตว์ทั้ง ๒ จำพวกนี้เรียกว่า Reptile ตรงกับสัตว์เลื้อยคลานตามอธิบายของไทย หมายว่าจำพวก งู ตะขาบ แมลงป่อง และจิงเหลน แต่อธิบายของฝรั่งรวมตลอดไปในบรรดาสัตว์ที่สืบพันธุ์ด้วยออกไข่มาเป็นตัวนอกครรภ์ แม้จนพวกสัตว์ซึ่งสูญพันธุ์ไปแล้ว ขุดพบแต่โครงกระดูก ตัวโตใหญ่เลื่องกว่าช้างก็นับในจำพวก Reptile เพราะเหตุที่ออกลูกเป็นไข่เหมือนกัน

กำเนิดของนกนั้น อธิบายว่าเกิดจากสัตว์จตุบาทนั่นเอง ด้วยมีสัตว์เลื้อยคลานบางจำพวกชอบกินลูกไม้ หรือหลีกเลี่ยงภัยอันตรายเป็นเหตุให้ชอบขึ้นไปหากินบนต้นไม้เป็นปกติ การที่อยู่บนต้นไม้ไม่ใคร่มีกิจต้องเดิน แต่จะต้องกระโดดโลดโผนไปตามกิ่งไม้อยู่เสมอ อนานเข้ากระดูกก็เบาและขาหน้าก็กลายเป็นโครงปีก แล้วมีขนปีกหางงอกขึ้นจนบินได้ จึงกลายเป็นนกไปด้วยประการฉะนี้

กัลป์ต่อมาเรียกว่า Tertiary Division ตรงกับ "ตติยกัลป์" เกิดสัตว์ขึ้นอีกประเภท ๑ เรียกว่า Mammal ตรงกับว่า "กินนม" สัตว์ประเภทนี้ผิดกับสัตว์เลื้อยคลาน ที่เกิดพืชพันธุ์ด้วยไข่อยู่ในครรภ์ของมารดาจนเป็นตัวแล้วจึงคลอด เมื่อคลอดแล้วกินนมต่อมา สัตว์ประเภทนี้เป็นจตุบาทอยู่บนบกเป็นพื้น แต่เป็นปลาก็มีบ้าง เช่น ปลาวาฬ ปลาฉลาม และปลาโลมา ก็ออกลูกเป็นตัวเหมือนกัน ประหลาดอยู่ที่

มปลาเล็ก ๆ จำพวกหนึ่งซึ่งคนชอบเลี้ยงกันที่เมืองบินงัน ออกลูกเป็นตัวปลาที่เดียวครอกละตั้ง ๒๐ ตัว ไม่เห็นกินนมแม่ พวกนักปราชญ์เขาจะกำหนดเข้าพวกไหนหาทราบไม่ มนุษย์ก็นับอยู่ในจำพวก Mammal นี้

กัลป์ต่อมาเรียกว่า Quaternary ตรงกับ "จตุถกัลป์" ซึ่งต่อกับสมัยประวัติศาสตร์ นับเป็นกัลป์สุดท้ายของภูมิกาล เรื่องในกัลป์นี้ว่าด้วยการเปลี่ยนแปรพันธุ์ของสัตว์ต่าง ๆ และประวัติของมนุษย์

การหาความรู้เรื่องก่อนประวัติศาสตร์สำหรับทดมานี้ ดูคล้ายกับไปเที่ยวถ้ำมหาสนุกที่เขาพระพุทธบาท ด้วยถ้ำนั้นมีช่องทางแยกไปได้หลายทางมาก ยังไม่มีใครไปจนถึงก้นถ้ำทุกทาง ความรู้ต่าง ๆ อันเนื่องด้วยคดีก่อนประวัติศาสตร์ก็เป็นทำนองเดียวกัน มีสาขาชวนให้ค้นไปถึงวิชาอื่นอีกหลายอย่าง หมอมฉันลองชิมเข้าไปดู แต่ละอย่างก็เห็นลึกซึ้งยากที่จะไปให้ถึงที่สุดได้ จึงขอทูลถวายเพียงเท่าที่รู้ เปรียบเหมือนพรรณาช่องทางที่ได้เห็นในถ้ำมหาสนุกเท่านั้น

ว่าถึงความรู้วิชาก่อนประวัติศาสตร์ Prehistory อาศัยตรวจของที่จมดินอยู่เป็นสำคัญ คือโครงกระดูกมนุษย์ชนิดก็ดำบรรพ์อย่าง ๑ กับเครื่องมือของมนุษย์ชนนั้นอย่าง ๑ เอาของเหล่านี้มาพิจารณาประกอบกับภูมิชาตุ และโครงกระดูกสัตว์ศุนย์พันธุ์ที่ขุดพบ หาหลักฐานเรื่องประวัติของมนุษย์ชาติว่า (๑) มีกำเนิดมาแต่

เมื่อใด (๒) สืบพันธุ์มาอย่างไร และ (๓) เจริญปัญญามาอย่างไร อันนี้เป็นใจความ

ข้อที่ว่ามนุษย์ชาติจะมีกำเนิดมาแต่เมื่อใดนั้น ตามภูมิกาลซึ่งกำหนดเวลาส่วนอดีตของโลกเป็น ๕ กัลป ดังที่ได้อธิบายแล้วนั้น พวกนักปราชญ์เขาลงเนื้อเห็นว่า จำพวกสัตว์กินนมเกิดมีขึ้นต่อในตติยกัลป มนุษย์ก็นับอยู่ในจำพวกกินนม มนุษย์จึงยังไม่มีใน ๓ กัลปก่อนขึ้นไป ตติยกัลปนั้นในตำราเขาแบ่งเป็น ๔ ยุค เรียกชื่อต่างกันเป็นคำภาษากรีก

ยุคที่ ๑ (ต่อตติยกัลป) เรียกว่า อีโอซีน Eocene (ความหมายเพียงว่า อรุณของรุ่นใหม่ Dawn Recent) กำหนดของยุคนี้ว่า ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ปี

ยุคที่ ๒ เรียกว่า โอลิโกซีน Oligocene (แปลว่า รุ่นใหม่ต่อมาอีกเล็กน้อย A little more recent) กำหนดเวลา ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ ปี

ยุคที่ ๓ เรียกว่า มิโอซีน Miocene (แปลว่า กึ่งรุ่นใหม่ Half-Recent) กำหนดเวลา ๙๐๐,๐๐๐ ปี

ยุคที่ ๔ (เป็นยุคสุดท้ายของตติยกัลป) เรียกว่า ปลิโอซีน Pliocene (แปลว่า รุ่นใหม่ยิ่งขึ้น More Recent) กำหนดเวลา ๗๐๐,๐๐๐ ปี (ต่อนี้ไปเข้าจตุถกัลป) จตุถกัลปแบ่งเป็น ๑ ยุค

ยุคที่ ๑ เรียกว่า เปลอิสโตซีน Pleistocene (แปลว่าใหม่เอี่ยม Most Recent) กำหนดเวลา ๕๐๐,๐๐๐ ปี

ยุคที่ ๒ เรียกว่า รีเซนต์ Recent (แปลว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้) นับเวลาเป็นยุคที่ ๒ มาจนต่อประวัติศาสตร์ ก็แต่เวลาต่อประวัติศาสตร์นั้นต่างชาติย่อมต่างกัน จึงกำหนดเวลายุคนี้เหมือนกันทั้งโลกไม่ได้

โครงกระดูกมนุษย์เก่าที่สุด ได้พบในภูมิชาตุอาจจะถึงในยุคปลิโอซีน แต่ที่พบมากนั้นอยู่ในยุค เปลอยโตซีน ถึงกระนั้นก็ถือเป็นหลักได้ว่ามนุษย์ชาติมามาแล้วสักราว ๑,๐๐๐,๐๐๐ ปี

ข้อที่ว่าด้วยคนพวกพันธุ์ของมนุษย์นั้น นักปราชญ์ทั้งปวงยอมรับความเห็น Theory ของศาสตราจารย์ ชาลส์ ดารวิน ว่าด้วยมูลของพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ Origin of Species ซึ่งโฆษณาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๑ ว่า สัตว์ทั้งหลายย่อมสืบพันธุ์มาเป็นกระบวน Evolution คือว่าอาจจะคงรูปอย่างเดิมหรือแปรรูปไปเป็นอย่างอื่น เพราะถิ่นที่อยู่และการหาเลี้ยงชีพเป็นปัจจัยได้ทั้ง ๒ สถาน ข้อนี้ศาสตราจารย์คาเลนเฟล ชี้แจงอรรถาธิบาย ว่าอุปมาเหมือนลูก ๒ คน ที่เกิดร่วมบิดามารดากัน คนใหญ่มีอุปนิสัยชอบอยู่กับบิดามารดา แต่ลูกคนเล็กมีอุปนิสัยซุกซนชอบบ่ายมาแต่เล็ก ครั้นเด็กทั้ง ๒ คนนั้นเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ความประพฤติในอาชีพก็ต่างกันไปตามอุปนิสัย คนใหญ่ชอบหากินตามอย่างบิดามารดา เช่นทำไร่นา ส่วนคนเล็กอาศัยที่ชำนาญการบ่ายก็ประกอบอาชีพตามถนัด เช่นไปเป็นพรานอยู่ในป่า อาชีพเลยเป็นปัจจัยให้กำลังและร่างกายของทั้ง ๒ นั้นเริ่มผิดกัน ครั้นคนทั้ง ๒ มีลูกเต้าต่อมา ลูกของพ่อก็คงเป็นชาวบ้าน ลูกของน้องก็เลยเป็นชาวป่า แล้วสืบตระกูล

แยกกันต่อ ๆ ไป แต่ว่าประหลาดอยู่อย่าง ๑ ที่การสืบพันธุ์เช่นกล่าวมาไม่มีทางจะหวนกลับถอยหลัง เปรียบดังลูกของน้องชายซึ่งกลายเป็นชาวบ้านนั้น ที่จะกลับคืนไปเป็นชาวบ้านเหมือนอย่างปู่ย่าหามีไม่ มีแต่แยกเลยไปในทางอย่างอื่น

เพราะกระบวนแปรพันธุ์ Evolution ของสัตว์เป็นดังว่ามาจึงมีสัตว์จำพวก Order ต่าง ๆ ยกตัวอย่างดังเช่น ราชสีห์ เสือ และแมว นับว่าเป็นจำพวกสิงห์ด้วยกันฉันใด ลิงเล็ก Monkey ที่มหาง ลิงใหญ่ Ape ที่ไม่มีหาง และมนุษย์ เหล่านี้เป็นจำพวกคน Anthropoid ด้วยกันฉันนั้น แต่ก่อนเข้าใจกันว่าจะแปรพันธุ์ต่อกันมา เช่นสัตว์ ๔ เท้าแปรกลายเป็นลิงเล็ก ลิงเล็กกลายเป็นลิงใหญ่ ลิงใหญ่กลายเป็นมนุษย์ แต่พวกศึกษาวิชาก่อนประวัติศาสตร์ตรวจค้นได้หลักฐาน ว่าลิงเล็กใหญ่และมนุษย์เกิดแต่พืชเดิมอันเดียวกันจริง แต่แยกเป็นสายต่างกันมาช้านาน หาได้สืบพันธุ์ต่อกันมาดังเข้าใจแต่ก่อนไม่ แต่ละสายสืบพันธุ์มาศูนย์เสียบ้าง สืบพันธุ์มาได้จนถึงปัจจุบันนี้

เหตุใดสัตว์บางจำพวกจึงศูนย์พันธุ์ ข้อนี้ตามอธิบายของศาสตราจารย์ชาลส์ ดาร์วิน กล่าวว่า ต่อสัตว์ที่เหมาะแก่โลกวิสัยจึงจะรอดอยู่ได้ Survival of the Fittest หรือถ้าว่าตามกระบวนภาษาไทย ก็จะต้องว่าสัตว์พันธุ์ใดสามารถเลี้ยงตัวได้ สัตว์พันธุ์นั้นจึงรอดอยู่ ข้อนี้ศาสตราจารย์คาเลนเฟล์ ให้อรรถาธิบายว่าต้นเหตุอยู่ที่อาหารนั่นเอง คือสัตว์พันธุ์ใดไม่มีอาหารบริโภค สัตว์

พันธุ์นี้พากันอดตายศูนย์พันธุ์ไป ยกอุทาหรณ์อันปรากฏเมื่อไม่ช้ามานัก พวกขุดค้นโบราณวัตถุไปพบโครงกระดูกสัตว์โบราณ (พวกที่โตกว่าช้าง) จมดินอยู่ทั้งโขดงที่ในทะเลทรายโคบี เหนือประเทศจีน ก็ธรรมดาสัตว์จำพวกนี้ย่อมกินหญ้าเป็นอาหาร และปกติอาศัยอยู่ตามชายป่าหรือทะเลสาบ ต่อให้เห็นว่าเมื่อสัตว์โขดงนั้นมีชีวิตอยู่ที่ทะเลทรายตรงนั้นคงเป็นห้วงน้ำใหญ่ แต่เหตุเกิดขึ้นด้วยกำลังโลกธาตุ เช่นแผ่นดินไหวเป็นต้น บันดาลให้ห้วงน้ำนั้นแห้งหายไป พวกสัตว์เล็กเช่นนกหรือกวาง ตัวเบาอาจทิ้งถิ่นที่ไปได้โดยเร็ว แต่สัตว์พวกนั้นตัวใหญ่โตไปยาก ก็กินแต่หญ้าที่เหลืออยู่ในถิ่นนั้นจนหญ้าแห้งหมดก็เลยอดตายในคราวเดียวกันทั้งโขดง ยังมีตัวอย่างอีก เช่น ช้างแมมมอธเป็นสัตว์ชอบอยู่ในที่อากาศร้อน ที่ในยุโรปขุดพบโครงกระดูกช้างและโครงกระดูกเสือก็มาก ต่อให้เห็นว่าสมัยเมื่อสัตว์เหล่านั้นอยู่ในยุโรปคงไม่หนาวนัก ครั้นมาถึงสมัยน้ำแข็งท่วม Glacier Period ในยุคเปลอิสโตซีน ช้างแมมมอธเสือบางโขดงพากันหนีมาหาอากาศร้อนทางอาเซีย หรืออยู่ในอาเซียมาแต่เดิมแล้ว ก็สิ้นพันธุ์มาได้จนทุกวันนี้ แต่บางโขดงไม่หนีมาจากยุโรป กินพรรณพฤกษ์และสัตว์อื่นอันเคยเป็นอาหารอยู่อย่างเดิม จนของเหล่านั้นหมดไป ช้างแมมมอธก็อดตาย แต่ประหลาดที่มีช้างจำพวก ๑ ยังอยู่ได้ด้วยพยายามเปลี่ยนอาหารไปกินพวกพันธุ์ตะไคร่น้ำ (Moss) ที่ขึ้นด้วยอากาศหนาว นานเข้าช้างพวกนี้กลายเป็น Mammoth เกิดขนงอกงามปกคลุมตัวกันหนาวได้ แต่ต่อมาก็สูญพันธุ์ด้วยเหตุ

อย่างอื่น ถ้ายกตัวอย่างใกล้ ๆ กับปัจจุบันที่จะเห็นได้ง่าย เช่นที่ในเกาะชะวาแต่เดิมกวมชุมทางช้างและเสือ ครั้นจำนวนมนุษย์มากขึ้น ซึ่งเอาถนนทซึ่งสัตว์เหล่านั้นเคยหากินทำไร่นาบ้านช่อง และคอยขับไล่ทำอันตราย จนสัตว์เหล่านั้นไม่มีที่จะหาอาหารได้พอเลี้ยงชีพ ลงที่สุดช้างและเสือที่ในเกาะชะวาก็เลยศูนย์พันธุ์ ขุดพบแต่โครงกระดูกจมอยู่ในแผ่นดินด้วยประการฉะนี้ สัตว์ทั้งปวงจึงสืบพันธุ์อยู่ได้แต่ด้วยสามารถเลี้ยงตัวเป็นประมาณ

ว่าถึงปัญญามนุษย์ ในตำราวิชากายวิภาควิทยา Anatomy ว่าปัญญาอยู่ที่มันสมอง Brain อธิบายว่ามันสมองที่อยู่ในกระโหลกศีรษะแบ่งเป็นหลายภาค และสำหรับกระทำกิจต่างกันเป็น ๒ อย่าง คือ จำ อย่าง ๑ คิด อย่าง ๑ ศาสตราจารย์คาเลนเฟล็ดบอกอรรถาธิบายว่า เหมือนอย่างว่านัยน์ตาแลเห็นรูปคนถือบันยนอยู่คน ๑ นัยน์ตาเองไม่รู้ว่าเป็นอะไร เป็นแต่ฉายรูปส่งเข้าไปยังมันสมองตอนที่อยู่ข้างท้ายทอย มันสมองส่วนนั้น ถ้าไม่เคยเห็นคนถือบันมาแต่ก่อนก็ไม่รู้ว่าอะไร ต่อเคยเห็นจึงจำได้ว่ารูปนั้นเป็นคนถือบัน ก็บอกต่อไปโดยทางเส้นประสาทถึงมันสมองส่วนความคิดที่อยู่ตรงหน้าผากว่าคนถือบัน หูได้ยินเสียงดังบังกลิ่งเสียงนั้นเข้าไปยังมันสมอง ส่วนซึ่งอยู่ต่อหูเข้าไปทั้ง ๒ ข้าง มันสมองส่วนนั้นเคยได้ยินจำได้ว่าเสียง บึ้ง เช่นนั้น เป็นเสียงบัน ในขณะนั้นเองได้ยินเสียง "ชิด" จำได้ว่าเป็นเสียงลูกบันแล่นผ่านอากาศ ก็บอกไปยังมันสมองที่อยู่ตรงหน้าผาก ซึ่ง (เป็นอวัยวะ) สำหรับคิด

มันสมองส่วนนี้รู้ว่ามีผู้ยิงปืน พิจารณาเห็นว่าถ้าถูกปืนจะเป็นอันตราย จำต้องหลีกเลี่ยง จึงส่งสายเส้นประสาทให้บอกตีนให้พาตัวไปแอบฝังให้พ้นทางปืน ดังนี้ กรูปพรรณลิงกับมนุษย์แม้ละม้ายคล้ายคลึงกันมากก็ดี แต่ผิดกันเป็นข้อสำคัญอย่าง ๑ ที่หน้าผากลิงย่อมลาดแต่หน้าผากมนุษย์ตรง ขอนี้ให้เห็นว่าลิงไม่ฉลาดเหมือนมนุษย์ เพราะห้องมันสมองสำหรับคิดเล็ก มีมันสมองส่วนนี้น้อยกว่ามนุษย์ ลิงจึงไม่มีปัญญามากเหมือนมนุษย์ แม้เห็นได้จำได้ก็ไม่สามารถจะคิดได้เท่าไรนัก

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๖ เริ่มพบหัวกระโหลกมีลักษณะอยู่ในระหว่างมนุษย์กับลิง และต่อมาพบหัวกระโหลกเช่นนี้อีกหลายหัว เกิดปัญหาขึ้นต้นว่าเป็นมนุษย์หรือเป็นลิง ครั้นขุดพบหัวกระโหลกและโครงกระดูกเช่นนี้อีกเมื่อภายหลัง มีเครื่องมือทำด้วยหินอยู่ด้วย กรู้ว่าเป็นมนุษย์ ก็เกิดปัญหาว่ามนุษย์คล้ายลิง Apeman นี้ (น่าเรียกในภาษาไทยแต่ว่า "คน" เพราะไม่นับเป็นมนุษย์ที่พึงอุปสมบทได้) จะสืบพันธุ์มาอย่างไร จึงเอาหัวกระโหลกคนคล้ายลิงกับหัวกระโหลกมนุษย์และหัวกระโหลกลิงใหญ่ (คือ กอริลลา และชิมเปนซี) เข้าเปรียบกัน เห็นได้ว่าหัวกระโหลกคนคล้ายลิงนี้เหมือนมนุษย์หมดทุกอย่าง เว้นแต่

(๑) เล็กกว่ามนุษย์

(๒) หน้าผากลาดกว่ามนุษย์ แต่ชันกว่าลิง

(๓) กระดูกหลังคอยื่นออกมามากกว่ามนุษย์ แต่ไม่เท่าลิง

GN
720
ค19

15156

(๔) กระดูกหลังคอเป็นแท่งเดียวตลอดเหมือนกับสัตว์ ไม่มีหัวต่อเหมือนมนุษย์

(๕) กระดูกศีรษะ ตรงใต้ขอบนัยน์ตานูน ออกมาเหมือนกับสัตว์ ไม่บุ๋มเข้าไปเหมือนมนุษย์

(๖) ปลายกระดูกขาไม่ยื่นเหมือนมนุษย์ กลับหดเข้าไปคล้ายกับสัตว์

(๗) กระดูกขาตะไกรยาวกว่ามนุษย์ แต่ไม่เท่าสัตว์

และยังมีลักษณะที่คล้ายกันอีกเช่นแขนและขาเป็นต้น ก็อยู่ในระหว่างคนกับสัตว์ทำนองเดียวกัน

มีอธิบายในวิชามนุษยวิทยา Anthropology ว่ารูปพรรณของมนุษย์ย่อมผิดกัน เช่น ขาวบ้าง ดำบ้าง หน้าตาเป็นอย่างนั้นบ้างอย่างนี้บ้าง แต่ผิดกันเพียงภายนอก ส่วนโครงกระดูกมนุษย์ทั้งหมดนั้นอยู่ในบัจจุบันนี้ผิดกันแต่เป็น ๔ พันธุ์ Species กำหนดในตำราเรียกว่า ออสเตรเลียน พันธุ์ ๑ นิโครพันธุ์ ๑ มงโคเลียน พันธุ์ ๑ และยุโรเปียนพันธุ์ ๑ ลักษณะมนุษย์เช่นกล่าวมา เช่นหน้าผากตรงและกระดูกคางยื่นเป็นต้นเหมือนกันทุกพันธุ์ มีแปลกอยู่แต่พวกคนป่าชาวออสเตรเลีย (ซึ่งใกล้จะศูนย์พันธุ์อยู่แล้ว) กระดูกโครงคิ้วยื่นออกมาเช่นคนคล้ายลิงสักเล็กน้อย แต่โครงกระดูกท่อนกเหมือนมนุษย์ และพันธุ์ยังอยู่รู้ได้แน่ว่าเป็นมนุษย์ ถึงกระนั้นก็ชวนให้น่าคิดว่า หรือลิงใหญ่จะแปรพันธุ์มาเป็นคนคล้ายลิง และคนคล้ายลิงจะแปรพันธุ์มาเป็นมนุษย์ แต่มีหลักฐานปรากฏอยู่ ด้วยชุดพบโครง

กระดูกมนุษย์ทั้งพันธุ์สืบมาจนบัดนี้ ในภูมิชาติสมัยเดียวกันกับโครงกระดูกคนคล้ายลิงหลายแห่ง แสดงให้เห็นว่ามนุษย์กับคนคล้ายลิงมีอยู่ในสมัยเดียวกันทั้ง ๒ พันธุ์ ใช่แต่เท่านี้โครงกระดูกคนคล้ายลิงที่ขุดพบที่ต่าง ๆ ในยุโรป ในอาฟริกา ในชะวา และในเมืองจีน ยังมีลักษณะผิดกัน จนเกิดสงสัยในพวกนักปราชญ์ว่ากระดูกคนคล้ายลิงที่พบณประเทศต่าง ๆ นั้น จะเป็นแต่พงศ์ Genus เดียวกัน แต่ต่างพันธุ์ Species กันเหมือนอย่างมนุษย์ในบัดนี้ ข้อนี้อยู่ในระหว่างพิจารณาหาหลักฐานให้แน่นอนต่อไป ในชั้นนี้ตามตำราวิชาก่อนประวัติศาสตร์ กำหนดมนุษย์ชั้นก่อนเก่าแต่เป็น ๒ พงศ์ เรียกมนุษย์ที่ยังมีพันธุ์อยู่ว่า คนมนุษย์ Homo Sapien และเรียกคนคล้ายลิงทุกลักษณะว่า คนนีนเดอร์ธัล Homo Neanderthal (ตามชื่อถ้ำนีนเดอร์ที่ขุดพบโครงกระดูกแรกของคนคล้ายลิง) เหตุใดพวกคนคล้ายลิงจึงศูนย์พันธุ์ไปหมด ยังจะต้องค้นต่อไป ในตำรากล่าวแต่ว่าการผันแปรรูปพรรณนั้นช้ามาก

ในตำราสัตวศาสตร์ Zoology กำหนดว่าสัตวชาติต่างกันด้วยอาหารเป็น ๓ จำพวก จำพวก ๑ กินเนื้อเป็นอาหารเรียกว่า Carnivora เช่นราชสีห์และเสือเป็นต้น จำพวก ๑ กินพฤกษชาติเป็นอาหารเรียกว่า Herbivora เช่นช้างม้าวัวควายเป็นต้น จำพวก ๑ กินทั้งเนื้อและพฤกษชาติเป็นอาหารเรียกว่า Omnivora คนอยู่ในจำพวกนี้ ทั้งอยู่ในจำพวกสัตว์กินนม Mammalia ด้วย เพราะเหตุฉะนี้คน (รวมทั้งพวกคล้ายลิงและพวกมนุษย์) เมื่อแรกมีขึ้นคงอยู่ด้วยกันแต่กับ

ลูกเมียของตน โดยปกติหน้าแล้ง ก็อยู่ในที่แจ้งหรือในสุมทุมพุ่มไม้ ถ้าหน้าฝนหรือเกรงภัยอันตราย ก็เข้าอาศัยอยู่ในถ้ำหรือเพิงผา การอาชีพ ผู้ชายเที่ยวล่าสัตว์ ผู้หญิงเที่ยวขุดหาพฤกษาหารมาสู่กันกินคืบ ๆ ด้วยยังไม่รู้จักปลูกเป็นอย่างเช่นว่า และมีขนปกคลุมทั่วทั้งกายคล้ายกับสัตว์ มูลเหตุที่คน (หรือฉะเพาะแต่พวกมนุษย์) จะใช้เครื่องนุ่งห่มนั้น สันนิษฐานกันว่าจะเกิดขึ้นเมื่อสมัยน้ำแข็ง Glacier Period เพราะหนาวจัดทนไม่ได้ พวกที่ไม่สามารถทนจึงเอาหนังสัตว์เข้าคลุมกายกันหนาวขึ้นก่อน แล้วเลยเห็นว่าสบายดีและเป็นประโยชน์อย่างอื่นด้วย จึงใช้หนังสัตว์นุ่งห่มต่อมา (ถึงกระนั้นมนุษย์บางจำพวกที่อยู่ในแดนร้อน ไม่เห็นประโยชน์ที่จะทำตาม หรือเป็นแต่นุ่งขัดเตี่ยวพอกันอายก็ยังมีมาจนทุกวันนี้) แต่คนผิดกับสัตว์เดียรัจฉานเป็นข้อสำคัญที่มีปัญญามาก สามารถคิดทำเครื่องมือ Implement ขึ้นใช้ช่วยตัวได้ตั้งแต่เดิมมา เครื่องมือของคนโบราณชั้นก่อนประวัติศาสตร์ที่ยังปรากฏอยู่ มีทำด้วยหินหรือด้วยทองสัมฤทธิ์หรือด้วยเหล็ก นักปราชญ์พิจารณาเห็นว่าเครื่องมือเหล่านี้เกิดขึ้นต่างสมัยกัน ในตำราก่อนวิชาประวัติศาสตร์ จึงเอาเครื่องมือดังเป็นเกณฑ์กำหนดในเรื่องประวัติของคนโบราณชั้นก่อนประวัติศาสตร์ เรียกกาลชั้นแรกว่า "อายุหิน Stone Age" กาลชั้นกลางเรียกว่า อายุทองสัมฤทธิ์ Bronze Age" และกาลชั้นหลังเรียกว่า "อายุเหล็ก Iron Age"

กาลที่เรียกว่า อายุหิน Stone Age เก่าก่อนและนานกว่าเพื่อน ต้องแบ่งต่อไปเป็น ๓ ตอนชั้นต้นเรียกว่า ปะเลโอลิธิค Palaeolithic ตรงกับว่า หินเก่าตอน ๑ ชั้นกลางเรียกว่า เมโสลิธิค Mesolithic ตรงกับว่า หินกลางตอน ๑ ชั้นหลังเรียกว่า เนโอลิธิค Neolithic ตรงกับว่า หินใหม่ตอน ๑ เรื่องประวัติของคนโบราณใน ๓ ตอนนี้ ผิดกันอย่างไร อธิบายหลักฐานที่พบดังต่อไปนี้

ในอายุหินเก่า Palaeolithic นั้น มีเครื่องมือหินที่ได้พบ ณ ที่ต่าง ๆ ทำเป็นแต่ของ ๒ อย่าง คือ Axe แปลตามศัพท์ว่าขวาน แต่รูปขวานชั้นหินเก่า ปลายแหลมมีคมทั้ง ๒ ข้าง แลวงถึงที่สำหรับมือจับ ต่อถึงอายุหินใหม่จึงได้ทำเป็นคมขวานที่เราเรียกกันว่า ขวานฟ้า มีขวานหินเช่นพรรณนามาอย่างหนึ่ง กับเครื่องขูด Scrapers ทำให้หินมีคมตลอดหน้าสำหรับขูดอย่างหนึ่ง เครื่องมืออย่างอื่นทำด้วยหินเช่นเครื่องศาสตราวุธสำหรับใช้ล่าสัตว์ก็ดี หรือใช้ป้องกันตัวก็ดี หามิได้ ข้อนี้ให้เห็นว่าเครื่องมือนอกจาก ๒ อย่างนี้คงใช้ทำด้วยไม้ เช่นเครื่องมือสำหรับป้องกันตัว ก็คงใช้พลองตะบองสั้น เครื่องมือล่าสัตว์ก็ใช้แหลนหลาว หากเครื่องมือไม้ของคนโบราณเมื่อจมอยู่ในดินผุย่อยเสียสูญไปหมด คนภายหลังจึงพบแต่เครื่องมือที่ทำด้วยหิน เพราะเหตุใดจึงทำเครื่องมือด้วยหินแต่ ๒ อย่าง ข้อนี้อธิบายว่า ขวานหินนั้นสำหรับตัดเกลาไม้กับแล่เถือเนื้อสัตว์ เครื่องขูดนั้นสำหรับขูดเนื้อและมันที่ติดหนังสัตว์ ทำให้หนังบางใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มได้ การเหล่านี้จะใช้เครื่องมือไม้ไม่ได้ จึงเพียรทำ

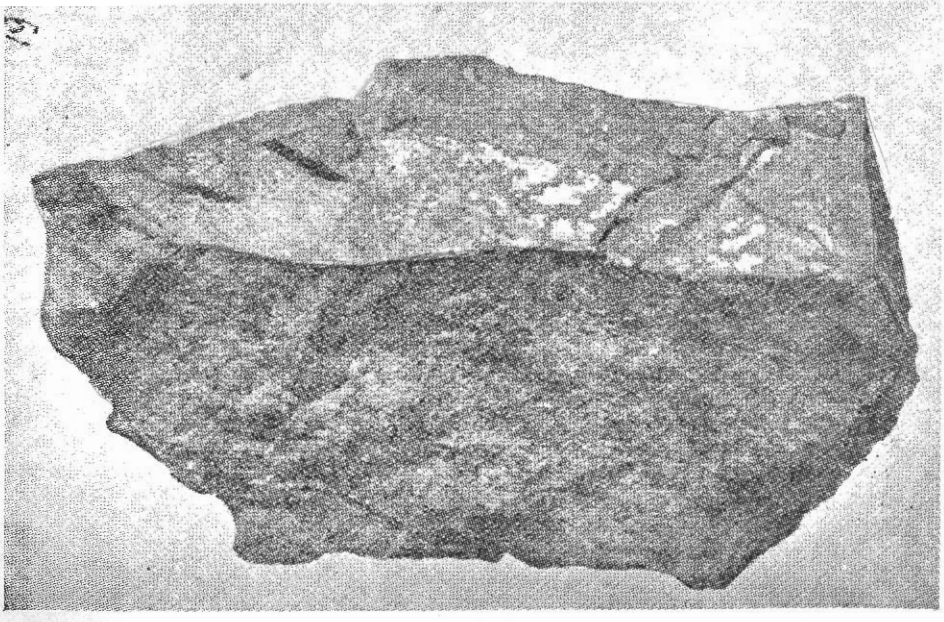

เครื่องขูด
สมัยหินกลาง พบในถ้ำกระดำ แขวงจังหวัดลพบุรี

เครื่องมือด้วยหิน เครื่องมือหินครั้งอายุหินเก่าฝีมือทำล้วนขรุขระ เป็นแต่เอาก้อนหินมาสะกัดให้กะเทาะเหลืออยู่เพียงเท่าต้องการ แต่เมื่อผู้ศึกษาวิชาก่อนประวัติศาสตร์พิจารณาดูก็เกิดพิศวง ด้วยเห็นว่าคนโบราณชั้นนั้นมีแต่ไม้ค้อนก้อนหินเป็นเครื่องมือสำหรับทำ ทำอย่างไรจึงสามารถ สะกัดให้เครื่องมือหิน เป็น รูปร่างอย่างแบบเดียวกัน และเพราะเหตุไรจึงทำเหมือน ๆ กันแทบทุกจำพวก แม้อยู่ห่างต่างถิ่นกันไกล ๆ ก็เกิดความคิดว่าคงเป็นเพราะเคยทำสืบต่อกันมาหลายชั้นชั่วบุรุษ จนชำนิชำนาญรู้จักประเภทหินและรู้จักวิธีที่จะสะกัดแม้ ด้วย ไม้ ค้อน ก้อน หิน ทำ ให้ เป็น รูปต่าง ๆ ได้ตามใจ ข้อที่พบเครื่องมือหินอย่างเดียวกันในที่ต่าง ๆ ห่างไกล แม้จน ถึงต่าง ประ เทศกันนั้น สันนิษฐานว่าคงเป็นเพราะมีการคมนาคมถึงกับได้รู้ได้เห็นแบบอย่าง ก็ทำกันต่อ ๆ ไป เมื่อทำกันขึ้นหลายแห่งเช่นนั้น คนมีความคิดในจำพวกหรือประเภทต่าง ๆ ก็เปลี่ยนวิธีสะกัด หรือเปลี่ยนรูปและคิดเครื่องมืออย่างอื่นเพิ่มขึ้นต่อไป แบบและฝีมือที่ทำเครื่องมือจึงผิดกันมาตามกาละและถิ่นฐาน อันนี้เป็นเหตุให้นักปราชญ์ในวิชาก่อนประวัติศาสตร์บัญญัติ เรียกฝีมือทำเครื่องมือหินเป็นชื่อต่าง ๆ (อย่างเดียวกับที่เราเรียกลายรดน้ำอย่างหนึ่งว่า "แบบครูวัดเชิงหวาย" ฉะนั้น) ตั้งชื่อไว้ในตำราหลายอย่าง เมื่อตรวจพบเครื่องมือหินของคนโบราณที่ไหนพิศูจน์ว่าเป็นฝีมือ Culture แบบไหน แล้วเทียบกับภูมิธาตุตรงที่พบก็รู้ว่ามีคนอยู่ที่ตรงนั้นตั้งแต่เมื่อไร แต่เครื่องมือแบบ

อายุหินเก่าไม่เลือกว่าทำที่ไหนยังขรุขระ ด้วยใช้แต่กระบวนสะกัดหินทงนน

อายุหินกลาง Mesolithic Age นั้นว่ากาละไม่ช้านัก ทับญัตเป็นอายุหนึ่งต่างหาก เพราะมีเครื่องมือหินทำขึ้นอยู่ในระหว่างแบบอายุหินเก่า Palaeolithic กับอายุหินใหม่ Neolithic เห็นได้ว่าทำในสมัยเมื่อกำลังจะเปลี่ยนแบบเครื่องมือ ในอายุหินกลางนี้ (เกี่ยวข้องกับเมืองไทย ดังจะปรากฏต่อไปข้างหน้า) บางทีจะเป็นเวลาอายุที่เกิดเหตุสำคัญอย่างยิ่งแก่มนุษย์ คือทีมสามารถจะเอาไม้สีกันให้เกิดไฟขึ้นได้ ศาสตราจารย์คาเดนเฟล์ บอกว่าข้อที่มนุษย์สามารถทำให้เกิดไฟขึ้นได้แต่เมื่อใดนั้น หลักฐานที่ได้พบเป็นอย่างเก่าสุดคือซากเตาไฟ พบในแดนประเทศจีนอยู่ในภูมิชาตราวสัก ๑๐,๐๐๐ ปี แต่มนุษย์จะรู้จักสีไฟมาก่อนนานแล้วก็เป็นได้ การที่รู้จักทำไฟให้เกิดได้นั้น เป็นเหตุให้ฐานะของมนุษย์เปลี่ยนแปลงหลายอย่าง เป็นต้นแต่อาจกันหนาวและป้องกันอันตรายจากสัตว์เดียรัจฉาน หรือแม้ต้อนสัตว์ได้ด้วยกองไฟ ได้ความสุขและปลอดภัยอันตรายไม่ต้องคอยหลบเลี่ยงหลีกหนีอยู่เป็นนิจเหมือนแต่ก่อน ก็เป็นปัจจัยให้มนุษย์เริ่มตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นหมู่หมวดกันแต่นั้นมา

ในอายุหิน Neolithic Age เริ่มแต่เวลาเมื่อมนุษย์ชอบอยู่เป็นหมวดหมู่กัน และการแสวงหาอาหารไม่ลำบากเหมือนแต่ก่อนแล้ว หรือถ้าว่าอีกอย่างหนึ่ง คือในเวลาเมื่อมีเวลาว่างมากขึ้นก็คิดทำเครื่องมือหินให้ประณีตมากขึ้นด้วยฝนขัดให้ราบเรียบ บางทีถึง

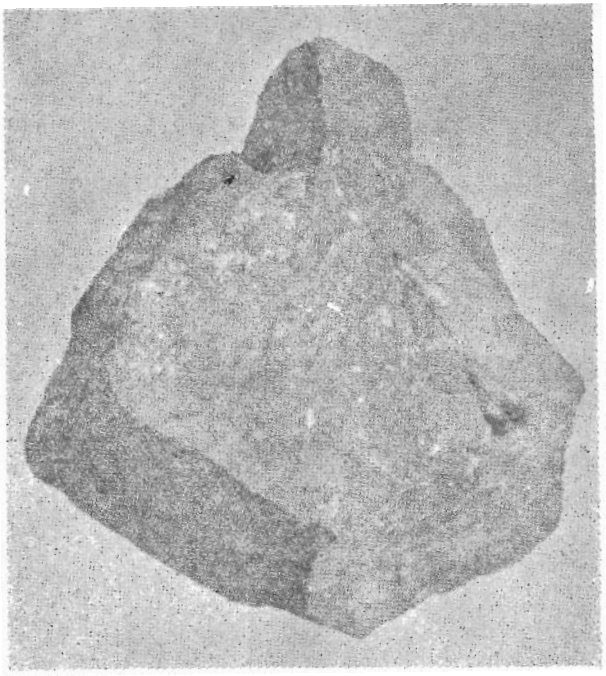

ขวานกำปั้น
สมัยหินกลาง พบในถ้ำกระดำ แขวงจังหวัดลพบุรี

ขัดเงา เครื่องมือของคนโบราณบรรดาที่ทำรูปแตะฝนราบเรียบร้อย (เช่นเรียกกันว่า ขวานฟ้า ที่ขุดพบในประเทศไทยมีอยู่ในพิพิธภัณฑสถานบ้าง) เป็นของทำขึ้นในอายุหินใหม่ทั้งนั้น นอกจากนั้น เมื่อมนุษย์อยู่รวบรวมกันดังกล่าวมา ก็เกิดความคิดช่วยกันหาเลี้ยงชีพให้สดวกยิ่งขึ้น เช่นเอาพรรณพฤกษาหารที่เคยต้องเที่ยวเสาะหามาปลูกทำเป็นไร่กงเก็บกินได้ง่ายและจับสัตว์พันธุ์ที่ไม่ดุร้ายมาเลี้ยงแล้วประสมพันธุ์ไว้กิน หรือใช้เป็นพาหนะ ตลอดจนรู้จักปลูกทับกระท่อมที่อยู่อาศัย เจริญอารยธรรมยิ่งขึ้นเป็นลำดับมา

อายุทองสัมฤทธิ์ Bronze Age เริ่มราวศักราช ๖,๐๐๐ ปีมาแล้ว ศาสตราจารย์คาเดนเฟลบอกว่า พวกมนุษย์ที่อยู่กลางอาเซียเริ่มเอาธาตุทองแดงกับธาตุดีบุกมาถลุงหลอม ประสมกันเป็นทองสัมฤทธิ์ แล้วทำเป็นเครื่องมือและภาชนะต่างๆ ขึ้นก่อน ความรู้อันนี้แพร่หลายต่อไปถึงมนุษย์พวกอื่นโดยลำดับ อธิบายว่า "แพร่หลายโดยลำดับ" นั้น เป็นเวลานับด้วยหลายพันปี แม้จนทุกวันนี้ยังไม่แพร่หลายไปถึงมนุษย์บางจำพวกก็มี แต่เมื่อรู้วิธีทำทองสัมฤทธิ์ไปถึงพวกไหน พวกนั้นก็เปลี่ยนเครื่องมือหินเป็นเครื่องมือทองสัมฤทธิ์ เพราะทำง่ายกว่าสะดวกหิน ข้อนี้มีหลักฐานประหลาดอยู่ที่เครื่องมือสัมฤทธิ์ชั้นโบราณที่ขุดพบ มักทำเลียนตามรูปเครื่องมือหินชั้นอายุหินใหม่ แม้ขวานและพร้าที่ใช้กันจนบัดนี้ก็ยังรูปมาแต่เครื่องมือหิน

อายุเหล็ก Iron Age นั้นว่าเริ่มเมื่อสัก ๔,๕๐๐ ปีมาแล้ว ด้วยมนุษย์เดิมในประเทศฮังการีในยุโรป คิดวิธถลุงเหล็กทำเครื่องมือและเครื่องใช้ได้ก่อน แล้วความรู้นั้นแพร่หลายไปอย่างที่กล่าวมาแล้ว จึงได้ใช้เหล็กทำเครื่องมือและเครื่องศาสตราวุธขึ้นแต่นั้นมา

เรื่องก่อนประวัติศาสตร์ต่อกับประวัติศาสตร์เมื่อใด ข้อนี้ต่างชาติต่างเวลากัน อาศัยหลักแต่ว่าชาติใดมีเรื่องพงศาวดารทพจึงรู้ได้แต่เมื่อใด ถือกันว่าเข้าเขตประวัติศาสตร์เมื่อนั้น มีตัวอย่างอ้างในตำราว่าเมื่อราวสัก ๖,๐๐๐ ปีมาแล้ว ที่ในยุโรป มนุษย์ยังเป็นชาวบ่าหุ่งห่มหนังสัตว์ แต่ในเวลานั้นเองที่ในประเทศอียิปต์ มีการปกครองเป็นอารยธรรม และมีตัวอักษรใช้กันอยู่แล้ว จึงนับว่ามนุษย์พวกอียิปต์เข้าสู่ประวัติศาสตร์ก่อนมนุษย์ชาติอื่นทั้งสิ้น ตัวอย่างที่กลับกันก็มี เช่นพวก "ปาปวน" Papuan เป็นคนป่าอยู่บนภูเขากลางเกาะนิวกินี New Guinea พวกฝรั่งฮอลันดาตรวจแผนที่อาณาเขต เพิ่งขึ้นไปพบเมื่อ ค.ศ. ๑๙๐๐ คนพวกปาปวนนั้นยังใช้เครื่องมืออย่างสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เช่นขวานหินเป็นต้น และไม่เคยออกไปพบปะกับคนพวกอื่นนอกถิ่นของตน ไต่ถามก็ไม่ได้เรื่องว่ามนุษย์พวกปาปวนนั้นเป็นเทือกเถาของมนุษย์จำพวกใด และมาแต่ไหน เพราะพวกปาปวนเองก็ไม่รู้ เช่นนี้ต้องนับว่าพวกปาปวนเข้าเขตประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๐๐ (พ.ศ. ๒๔๓๓) เป็นต้นมา

ครั้งนั้นถึงปัญหาข้อสำคัญที่หม่อมฉันถามศาสตราจารย์โคเดน-เฟล็ต ข้อ ๑ ว่าตามทฤษฎีว่าสัตว์เช่นเสือและช้างก็ดี มนุษย์ก็ดี ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์แทบทั่วทุกแห่งในโลกนี้ จะเข้าใจว่าสัตว์หรือมนุษย์พันธุ์เดียวกันเกิดขึ้นตามที่ต่าง ๆ หลายแห่งพร้อมกันนั้นไม่ได้ จะต้องเกิดจากพืชพันธุ์ที่ร่วมกันแต่เดิม แล้วจึงแยกย้ายกระจายไปแก่รู้หรือไม่ว่าพันธุ์มนุษย์นั้นเกิดขึ้นที่ไหนก่อน แกตอบว่าข้อนี้เป็นข้อที่ผู้ศึกษาวิชาก่อนประวัติศาสตร์กำลังค้นหาหลักฐาน ส่วนตัวแกเองเชื่อว่าพันธุ์มนุษย์เกิดขึ้นทางกลางอาเซียก่อน แล้วกระจายไปทางตะวันตกจนถึงยุโรปและอเมริกาทาง ๑ อพยพกระจายมาทางตะวันออกก็มีมาทางเมืองจีนแล้วกระจายต่อลงมาทางข้างใต้ ผ่านเกาะในมหาสมุทรปาซิฟิคทาง ๑ การที่แกตรวจค้นเช่นเข้าไปศึกษาหาความรู้ในประเทศไทยก็ดี และที่สุดทรงอาสามาขุดขุมทรัพย์ก่อนประวัติศาสตร์ในแหลมมะลายูนี้ก็เพื่อจะพิสูจน์ความข้อที่ว่ามา หลักฐานเท่าที่พบแล้วในเวลานี้ ได้พบเครื่องมือหินของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่เมืองจีนเป็นระยะมาจนตลอดประเทศไทย ยังขาดอยู่ในตอนประเทศไทยต่อกับประเทศมลายู

ครั้นมีเรื่องที่จะต้องทูลแทรก คือ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๔ มีนักปราชญ์วิชาก่อนประวัติศาสตร์คน ๑ ชื่อศาสตราจารย์สารสิน Sarasin เป็นชาติสวิสส์เข้าไปกรุงเทพ ฯ เพื่อจะตรวจค้นหาเครื่องมือมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ กระทรวงมหาดไทยมอบให้ราชบัณฑิตย-

สภาช่วยอุดหนุนศาสตราจารย์สารสิน แกได้ขึ้นไปตรวจถ้ำต่าง ๆ ถึงเมืองเชียงราย แล้วลงมาตรวจถ้ำเขาสามแจงแขวงเมืองเพชบุรและที่เขางูเมืองราชบุรี เวลานั้นหม่อมฉันป่วยพอค่อยคลายขึ้นแต่ยังต้องนอนอยู่ แกขอไปหา ได้สนทนากัน ครั้นแกกลับไปยุโรปไปแต่งรายงานการที่ตรวจ และส่งตัวอย่างเครื่องมือหินที่ขุดพบมาให้หม่อมฉัน หม่อมฉันได้พิมพ์ไว้ในหนังสือเจอร์นัลของสยามสมาคมเล่ม ๒๖ ตอนที่ ๒ ประจำเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ (The Journal of the Siam Society, Vol. XXVI, pt. 2.) ตามรายงานของศาสตราจารย์สารสิน ว่าเครื่องมือหินชั้นก่อนประวัติศาสตรที่ขุดพบในประเทศไทย มีทั้งอายุหินกลางและอายุหินใหม่ แต่ชั้นอายุหินเก่ายังหาพบไม่ ด้วยไม่มีเวลาพอ จะตรวจค้นไม่ได้ถ้วนถี่ เพราะในบรรดาถ้ำอันน่าจะเป็นที่อาศัยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ชาวไทยทำเป็นสถานในศาสนาเสียแทบทุกแห่ง จะขุดตรวจก็ขัดของ หม่อมฉันได้บอกเรื่องนี้กับศาสตราจารย์คาเลนเฟล์ แกว่าแกเห็นด้วยกับศาสตราจารย์สารสิน ว่าในประเทศไทยมีที่น่าจะตรวจหาหลักฐานทางวิชาก่อนประวัติศาสตร์อยู่มาก แต่ที่ชาวไทยทำเป็นวัดเสียนั้นกีดไปอย่างหนึ่ง ด้วยเป็นเครื่องป้องกันมิให้ใครไปเที่ยวขุดเล่น เพราะการขุดค้นขุมทรัพย์ก่อนประวัติศาสตรต้องพินิจพิจารณามาก ต่อเป็นผู้ชำนาญในการนั้นจึงจะขุดได้เรียบร้อย ถ้าเป็นแต่ไปเดทดลองวิชาก็พาให้เสียของเสียเปล่าไม่ได้ความรู้อันใด ความข้อนี้เคยมีอุทาหรณ์เช่นครั้งหนึ่งพวกขุดแร่ในอาฟริกา ขุดพบหัวกะโหลก

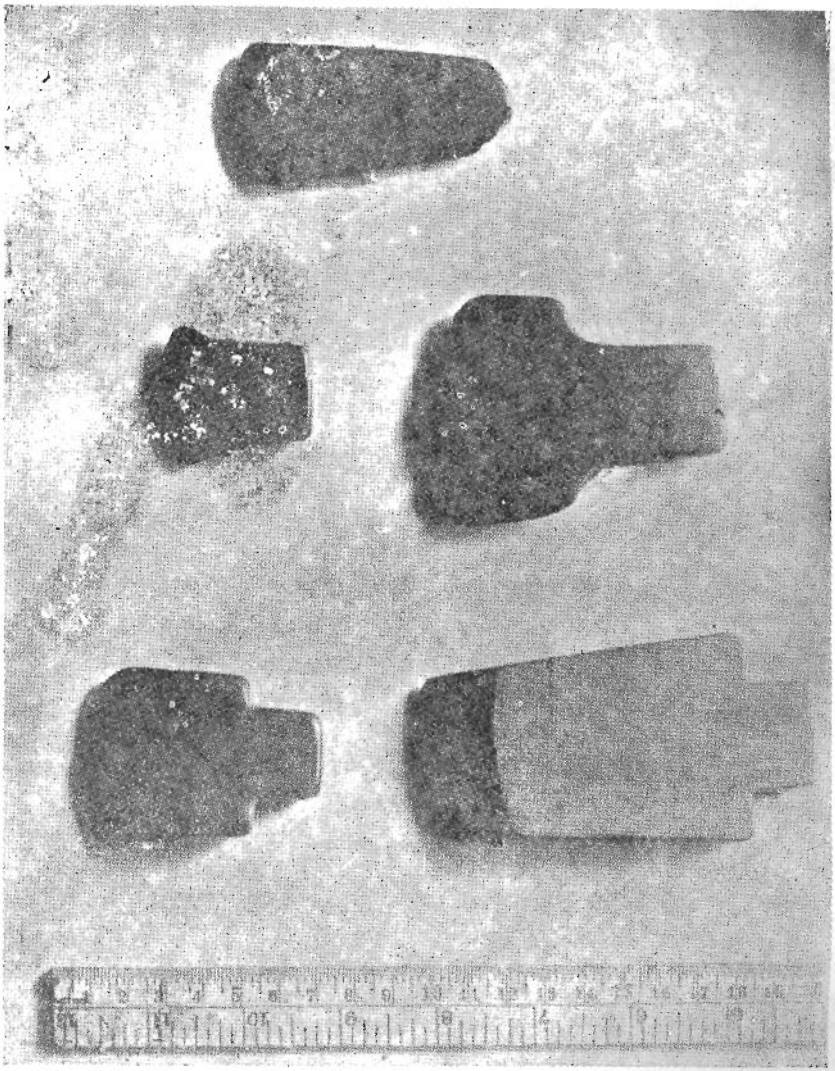

ขวานหิน สมัยหินขัด

อย่างชะนิดมีบ่า ว่าเป็นของชนชาติตระกูลมอญ–เขมร

อย่างชะนิดธรรมดา ว่าเป็นของมลายู

ได้มาจากมณฑลพายัพ

คนโบราณอย่างแปลกมากที่เมืองโรดีเซีย เจ้าของเหมืองแร่ได้หัว กระโหลกนั้นไว้ แต่ส่งไปให้นักปราชญ์ตรวจ ก็ไม่สามารถจะรู้ว่า จะเป็นอายุคราวไหน เพราะผู้ขุดพบจำที่ไม่ได้และไม่ได้สังเกตภูมิชาติ ตรงที่พบหัวกระโหลกนั้น เลยเป็นปัญหามาจนทุกวันนี้ มีเรื่องที่ตัวหม่อมฉันได้ทราบแก่ตนเองเป็นทำนองเดียวกันครั้งหนึ่ง ด้วยพระภิกษุรูป ๑ ส่งของก่อนประวัติศาสตร์ที่ขุดพบในแขวงเมืองชัยนาท มาให้พิพิธภัณฑสถาน มีทั้งขวานหินอายุหินใหม่และเครื่องหม้อไห อีกหลายสิ่ง และบอกมาว่าในที่นั้นขุดพบหัวกระโหลกมนุษย์ด้วยหัว ๑ แต่พวกคนใจบุญเขาเอาไปทำฌาปนกิจเสีย เลยศูนย์กัน

เรื่องก่อนประวัติศาสตร์ที่ขุดไปกันนี้หลัง นึกว่าจะหมดเพียงเท่านั้น ครั้นมาอ่านหนังสือเรื่องแหลมมลายูที่เพิ่งได้มาใหม่ เรียกชื่อว่า "มลายู" Malaya นายพันตรีชื่อเอนริเควศ Enriquez เป็นผู้แต่ง ความปรากฏขึ้นอีกมุข ๑ ซึ่งเห็นว่าน่าจะขุดต่อไป ในหนังสือนั้นเขากล่าวว่าภูมิฐานเดิมของแหลมมลายู เป็นแผ่นดินติดต่อไปถึงเกาะต่าง ๆ ที่เรียกรวมกันว่า หมู่เกาะมลายู นับตั้งแต่เกาะสุมาตรา เกาะชวา เกาะบอร์เนโอ และเกาะฟิลิปปินส์ แม้อ่าวไทยเดิมก็เป็นแผ่นดิน หรือว่าอีกอย่างหนึ่ง แผ่นดินอาเซียติดต่อกันไปตกทะเลเมื่อพ้นเกาะเหล่านั้น ข้อข้ามอยู่ที่หลักฐานเขาอ้างอย่างที่ ๑ ด้วยหย่งน้ำทะเล น้ำไปลึกตั้งแต่ร้อยวาขึ้นไปต่อเมื่อพ้นหมู่เกาะเหล่านั้นแต่ทางตะวันออกไปจนอ่าวไทย น้ำตื้นไม่ถึงห้าสิบวา ตั้งแต่เมืองพม่าลงมา ตลอดไปจนถึงชายฝั่งเมืองเขมรและเมืองญวน

ต่อให้เห็นว่าตอนน้ำตกเนื่องมาจากมหาสมุทรปาซิฟิค ทะเลตอนนี้
ตื้นเป็นแผ่นดินอยู่ก่อนแล้วถล่มลงไปด้วยแผ่นดินไหว จึงเกิดเป็นเกาะ
เกี่ยนต่าง ๆ อ้างหลักฐานอย่างที่ ๒ ว่าสัตว์ต่าง ๆ เช่นช้างและเสือ
ที่มีอยู่ตามเกาะเหล่านั้น จะมีขนด้วยประการอย่างใด เพราะสัตว์
เหล่านั้นจะว่ายน้ำข้ามทะเลไปอย่างไรได้ ถึงคนชั้นเดิมเช่นพบโครง
กระดูกที่ในเกาะชวา ก็ไม่น่าจะข้ามน้ำข้ามทะเลไปได้ ด้วยไม่รู้จัก
ใช้ยานพาหนะอย่างคนชั้นหลัง คงเป็นเพราะสัตว์และคนเหล่านั้นเดิน
บกลงไปแต่เมื่อยังเป็นแผ่นดิน ไปมีชีพพันธุ์อยู่ เมื่อแผ่นดินถล่มลง
ไปเป็นทะเลก็เลยเกิดเชื่อสายสืบมา

เมื่อวันเสาร์ที่ ๗ เดือนธันวาคมนี้ เดิมศาสตราจารย์คาเลนเฟ็ล
นัดว่าจะมาหา แต่มาไม่ได้ ด้วยเมื่อกลับจากสิงคโปร์มาในเรือพลัด
ตกกระไดลงมา (เพราะตัวแกมันใหญ่โตเกินขนาด จนสมเด็จ
พระปกเกล้า ฯ ตรัสเรียกว่า "กุมภกรรณ" เมื่อแกนำเสด็จเที่ยว
ชวา แกรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเข้าใจพระราชดำริเลยชอบ ถึงมาอวด
หม่อมฉันจึงได้ทราบ) มีอาการยอกขัดข้างหลังยังเดินไกลไม่ได้ แก
บอกว่าขอเชิญหม่อมฉันขึ้นไปกินน้ำชาที่แกอยู่ ณ โฮเต็ลแครีกบนเขาสูง
จึงขึ้นไปกับหญิงพูนเมื่อบ่าย ๔ โมง ยังลุยได้แจ่มใส อาการเห็นจะ
ไม่มากมายเท่าใดนัก แกบอกว่าการขุดขุมทรัพย์ที่ตำบลคิวปักกา
หยุดแล้ว เพราะทำจนสิ้นจำนวนเงินที่รัฐบาลอังกฤษอนุญาต ที่แกไป
สิงคโปร์นั้นเพื่อเอาวัตถุต่าง ๆ ที่ขุดได้ไปส่งพิพิธภัณฑสถาน และ
ที่แจงให้ภัณฑารักษ์ทราบ ตัวเกือยู่ที่บันดุงอีก ๒ สัปดาห์ พอขึ้น

ปีใหม่จะไปเมืองมินิลา ในการประชุมสโมสรก่อนประวัติศาสตร์ตามกำหนด ๓ ปีครั้งหนึ่งตามประเทศต่าง ๆ แกว่าที่เชิญหม่อมฉันขึ้นไปที่แกอยู่นั้น เพราะแกได้ของสมัยก่อนประวัติศาสตร์เขาส่งมาให้แกตรวจหลายสิ่ง เป็นของที่พบในชวา เอาหิบมาเปิดให้หม่อมฉันดู เป็นก้อนหินต่าง ๆ ทั้งนั้น ถ้าเราไปพบโดยลำพังก็เห็นจะข้ามทิ้งเสียโดยมาก รู้ได้ว่าเป็นอะไรแต่ผู้ชำนาญการตรวจของก่อนประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่เมื่อแกชี้แจงลักษณะของตัวอย่างเหล่านั้นก็พอเข้าใจ ด้วยพิจารณาดูเห็นมีรอยคนได้ทำอะไรแต่ต้องไว้ให้ผิดกับของธรรมดาทั้งนั้น มีก้อนศิลาที่แกให้ดูเมื่อวานนี้ เป็นของประหลาดจับใจก้อนหนึ่ง คือเป็นศิลาเนื้อใสสีน้ำตาล ข้างในมีรอยเป็นรูปปะการังอยู่เต็มไป แกบอกว่าศิลาก้อนนั้นเดิมเป็นแต่ปะการังอยู่ในท้องทะเล เมื่อราวสัก ๑๒ ล้านปี แล้วไฟในกลางโลกบันดาลให้แผ่นดินในท้องทะเลไหว เบ่งขึ้นมาเป็นภูเขาอยู่บนบก ที่หลังฝนชะหินปูนที่หุ้มห่อ ให้ย่อยละลายไปตามน้ำ ไหลลงทะเลไปทีละน้อย เข้าไปจับกลุ่มปะการังที่เหลือเป็น Fossil อยู่ ในที่สุดจึงกลายเป็นอยู่ในก้อนหินที่เราเห็น หม่อมฉันอ่านพบในหนังสือธรณีวิทยา Geology กล่าวว่าหินที่มีในโลกนี้มีมากอยู่ ๓ อย่าง คือ หินทรายอย่าง ๑ หินปูนอย่าง ๑ กับหินกรานิต Granite (เลียงโผ) อีกอย่าง ๑ อธิบายว่าหินทรายนั้นเกิดแต่ฝนชะภูเขาและแผ่นดิน ให้ย่อยเป็นทรายลงไปถมอยู่ในท้องทะเล หินปูนนั้นเกิดแต่เปลือกหอยและปะการังที่ตายทับถมอยู่ในท้องทะเล หินเลียงโผนั้นเกิดแต่ไฟในโลกเผาขาตุให้

ละลาย จนกลายเป็นก้อนติดระคนปนอยู่กับเนื้อหิน เช่นเพชรและนิลเป็นต้น มาได้ความรู้ประหลาด ที่ปูนขาวเราใช้ก่อตึกรามอย่าง ๑ ทำด้วยหินปูน เรียกกันว่า ปูนหิน อีกอย่าง ๑ ทำด้วยเปลือกหอย เรียกว่าปูนหอย อันที่จริงทำด้วยเปลือกหอยทั้ง ๒ อย่าง ผิดกันแต่ว่าเป็นเปลือกหอย ก่อนประวัติศาสตร์ กับเปลือกหอยในประวัติศาสตร์เท่านั้น

ขุดขุมทรัพย์ก่อนประวัติศาสตร์

ขุมทรัพย์ที่หม่อมฉันไปขุด อยู่ใกล้แม่น้ำกวาลามุดาที่บันแดนเมืองไทรกับปีนัง ณ ตำบลคัวบักกา อยู่ในท้องที่อำเภอปรอวินส์เวเลส์ แขวงเมืองปีนัง ห่างจากฝั่งทะเลราว ๑๒๕๐ เส้น หม่อมฉันไปรถยนต์จากปีนัง เอารถลงเรือจ้างข้ามฟากไปขึ้นที่ตำบลบัตเตอร์เวอร์ท แล้วแล่นไปตามถนนราว ๔๘๐ เส้น ถึงเชิงสะพานข้ามแม่น้ำกวาลามุดา ลงจากรถเดินไปตามฝั่งน้ำสัก ๑๐ เส้น แล้วลงเดินไต่ตามคันนาไปอีกสัก ๕ ไร่ จึงถึงขุมทรัพย์ ซึ่งศาสตราจารย์คาเลนเฟล์บักเตนต์เป็นออฟฟิศ และปลูกโรงจากที่พักคนทำงานไว้ มีคนทำงานราวสัก ๑๕ คน ตัวศาสตราจารย์คาเลนเฟล์กับฝรั่งเจ้าของที่ดินไปคอยรับอยู่ที่นั่น เมื่อหม่อมฉันข้ามเรือจ้าง เผอิญไปพบเจ้าเมืองปีนัง ๆ ออกสนุกตามไปด้วยอีกคนหนึ่ง

ขุมทรัพย์ที่ขุดนั้นอยู่ในที่ราบกลางท้องนา มีเป็นโคกอยู่ ๓ โคก เพิ่งเริ่มขุดโคกแรก เดี๋ยวนี้ขุดไปยังไม่ถึงหนึ่งในสิบของโคกนั้น

เพราะการขุดขุมทรัพย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ จะใช้เครื่องมือที่ทำด้วยโลหะ หรือที่เป็นของหนักไม่ได้ ด้วยเกรงจะไปกระทบโบราณวัตถุให้ย่อยยับเสีย ใช่แต่เท่านั้น ความประสงค์ของการขุดมี ๒ อย่าง คือ เพื่อจะหาโบราณวัตถุอย่าง ๑ เพื่อจะให้รู้ว่าที่ตรงนั้นเดิมเป็นที่อย่างไร ๑ เครื่องมือใช้ได้แต่เอาไม้ไผ่มาเหลารูปเหมือนกับใบพาย ค่อย ๆ เขี่ยคุ้ยแผ่นดินลงไปทีละน้อย คล้ายกับเอาปากเป่าให้ดินปลิวไป พบเล็กหรือก้อนอันใดก็เก็บเอามา ขนแต่ถากดินเอาไปทิ้ง ถ้าพบสิ่งใดเป็นชนิดใหญ่ฝังคาดินอยู่ก็ห้ามไม่ให้ดึงขึ้นมา ด้วยกลัวจะหักสลาย ต้องเกลี่ยดินลงไปจนวัตถุนั้นหลุดลอยตัวจึงเก็บมา วันก่อนหม่อมฉันไปดู ขุดลงไปพบกระดูก ๒ ชิ้นคาดินอยู่ ยังรู้ไม่ได้ว่าเป็นกระดูกคนหรือกระดูกสัตว์ ศาสตราจารย์คาเลนเฟลส์ให้ปักไม้หมายไว้ ยังจะต้องรอไปจนเกลี่ยดินให้กระดูกนั้นลอยตัวจึงจะเอามา ชนิดสุดท้าย ของต่าง ๆ ที่ขุดได้นั้นศาสตราจารย์คาเลนเฟลส์ตรวจดูทุกชิ้นที่ไม่เคยรู้เกี่ยวกับคนทำ เอาไปรวมไว้ทางหนึ่ง ชนิดสำคัญว่าเกี่ยวกับมนุษย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ แกบีดน้ำเบอร์ตงบัญชีและหมายที่พบไว้ในแผนผังทุกชิ้น ที่แกขุดนั้นตอน ๑ ขุดลึกตรงลงไปหวังจะดูรูปตัดขวาง Cross Section ให้รู้ว่าแต่เดิมที่ตรงนั้นเป็นอะไร ตอนนี้ขุดสำเร็จแล้ว นอกจากตอนนี้เป็นแต่ขุดค้นหาของ แต่มิได้ขุดให้เป็นหลุมเป็นบ่อ ขุดเกลี่ยดินไปให้เสมอกัน ขุดไม่ได้วันละกี่มากน้อย และศาสตราจารย์คาเลนเฟลส์เองก็ลำบากมากอยู่ ด้วยแกชอบอากาศเย็น ขึ้นไปอยู่โฮเต็ลบนยอดเขาบีนัง ต้องลงจากเขา

แต่เช้าตรู่ ขึ้นรถยนต์ไปถึงที่ตำบลควันปักกา เมื่อจะเดินไต่คันนา ตัวแกใหญ่โต ต้องมีคนเดินประคองสองข้างไปจนถึงที่ทำงาน แกอยู่เพียงครึ่งวัน กลับมากินกลางวันที่บ้าน ตอนบ่ายพัก และหยุดวันเสาร์วันอาทิตย์ วันอาทิตย์จึงนัดกันเป็นวันมากินน้ำชาและสนทนากับหม่อมฉัน

ครานั้นจะทูลถึงความรู้ที่ได้จากการไปดูขุดขุมทรัพย์ต่อไปตรงที่แกขุดลึกลงไปเป็นรูปตัวข วางนั้น ถึงพื้นต่ำสุดเป็นดิน ต่อขึ้นมามีเปลือกหอยมากกว่ามากปนอยู่กับดิน แกบอกให้สังเกตเปลือกหอยที่ปนดินอยู่ตอนล่าง ดูเป็นกาบเหลืออยู่บริบูรณ์ แต่ตอนบนที่ใกล้จะถึงแผ่นดินเป็นแต่เปลือกหอยหักย่อยเป็นชิ้นเล็ก ๆ ทั้งนั้น อีกประการหนึ่งให้สังเกตแนวที่เปลือกหอยหักต่อกับเปลือกหอยดิน เป็นตอนละชั้น และแนวที่ต่อกันนั้นลาดลงไปเหมือนเชิงสะพานจนถึงดินเปล่าไม่มีเปลือกหอย แกบอกอธิบายว่าเพราะที่ตรงนั้นเดิมเป็นหาดทรายชายทะเล เป็นที่มนุษย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์มาเที่ยวหาหอยกินเป็นอาหาร เมื่อกินแล้วก็ทิ้งเปลือกหอยไว้กับหาด เปลือกหอยจึงยังเป็นกาบดีอยู่ ต่อมาหอยที่ตรงนั้นก็หมดไป พวกมนุษย์ที่เคยหาหอยย้ายไปหาที่อื่น ที่ตรงนั้นกเป็นแต่หาดทรายเปล่า คลื่นซัดโคลนทรายกับเปลือกหอยแตกหักที่ทิ้งอยู่ในท้องทะเลขึ้นไปท่วมทับกลบกาบหอยที่พวกมนุษย์ทิ้งไว้ และฝั่งทะเลงอกออกไปเสมอเนที่ตรงนั้นเป็นแผ่นดิน น้ำฝนก็พาดินและทรายไหลมาจากบนภูเขา

กลบที่ให้สูงขึ้นเป็นอันดับมา เปลือกหอยจึงจมอยู่ใต้ดินทตรงนนและเป็น ๒ อย่างต่อกัน และแนวที่ต่อกันดินจึงต่างสี และดาดเป็นสะพานช้าง และที่มเปลือกหอยไปหมดเพียงที่ดินเปล่า หลักฐานเหล่านี้ต่อให้เห็นว่าตรงนนเป็นชายหาด และเปลือกหอยที่ถมทับกันเป็นของต่างสมัย

ส่วนของต่าง ๆ ที่แกได้ไว้แล้วนนมีหลายอย่าง หม่อมฉันจะพรรณนาแต่บางอย่าง คือ

๑. ดินแดงสำหรับฝนทาตัว หม่อมฉันขอแกมา ๒ ก้อน ได้ส่งเข้าไปถวายท่านก้อน ๑ พร้อมกับจดหมายฉบับก่อน แกบอกอธิบายว่ามนุษย์พวกก่อนสมัยประวัติศาสตร์ หรือแม้มนุษย์ที่ยังเป็นป่าเถื่อนในปัจจุบันนี้ ชอบเอาอะไรทาตัวเป็นเครื่องป้องกันอันตรายทั่วทุกแห่ง ในที่ที่มดินแดงพวกมนุษย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ชอบเอาดินแดงทาตัว เจ้าเมืองบินังถามแกว่าดินแดงที่พบนนมีอยู่ที่ไหน แกบอกว่าหาได้ตามภูเขาในแถวนเอง เจ้าเมืองว่าถ้าเช่นนนกอนที่แกเก็บมา มันจะเป็นของอยู่ที่นเองไม่ได้หรือ แกตอบว่าที่ตรงนกเห็นกันอยู่แล้วว่าเป็นที่หาดชายทะเล ดินแดงมันเป็นของมีตามภูเขา มันจะเดินลงมาเองให้ถึงชายหาดได้อย่างไร แกบอกความเห็นของพวกนักปราชญ์ต่อไปว่า ที่มนุษย์ชอบเอาดินแดงทาตัวเมื่อคราวทำบรรพ์นั้น ด้วยเห็นว่าโลหิตเป็นกำลังของมนุษย์ ถ้าโลหิตตกก็อ่อนกำลังลง ถ้าโลหิตตกไม่หยุดก็เลยตาย พิจารณาเห็นว่าโลหิตผิดกับน้ำอื่น

ด้วยสีแดง จึงเชื่อว่าสีแดงอาจทำให้เกิดกำลัง ก็เอาดินแดงทาตัว เหมือนอย่างยาทาบำรุงกำลัง

๒. ได้กรามมนุษย์ชั้น ๑ (หญิงพูนไม่ยอมจับ แกเลยเอาเป็นเรื่องล้อสำหรับหญิงพูนว่าชักตัวผี) แกบอกอธิบายว่ามนุษย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์รูปร่างกายเล็กกว่ามนุษย์เดี๋ยวนี้ แต่พันโตกว่า เพราะต้องขบเคี้ยวกินเนื้อสดและเนื้อดิบอยู่เสมอ

๓. พบศิลาก้อน ๑ สัณฐานเหมือนเมล็ดกรวดขนาดใหญ่ทิ้งอยู่ตามท้องธาร แกบอกว่าครกของมนุษย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ พวกที่ไปดูไม่มีใครเชื่อ โต้ว่าก้อนหินกรวดอย่างนี้มีอยู่ทั่วทุกหนทุกแห่ง แกชี้ให้ขันสูตรข้างด้านหนึ่งของก้อนกรวดนั้น เห็นบุ๋มลงไป และในที่บุ๋มนั้นราบผิดกับแห่งอื่นเพราะรอยตำ ก็เถียงแกไม่ได้

เมื่อดูแล้วหม่อมฉันกลับมาเวลาราว ๑๑ นาฬิกา มาทันกินกลางวันที่เมืองบีนัง ได้นัดกับศาสตราจารย์คาเฌนเฟล์ต่อไปว่าถ้าแกขุดพบอะไรสักสำคัญ เห็นว่าหม่อมฉันควรจะดู ขอให้บอกหม่อมฉันจะไปอีก

การขุดขุมทรัพย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ มันสนุกผิดกับไปดูโบราณสถานที่เขาขุดแล้ว เช่นที่เมืองลพบุรีหรือแม้โบราณสถานที่กำลังขุด เช่นขุดตรวจในบริเวณพระมหาสถูปวัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นต้น เพราะขุดขุมทรัพย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ ทั้งศาสตราจารย์ผู้ขุดเองและผู้ไปดู ไม่รู้ว่าที่นั่นจะเป็นอะไรอยู่ก่อน และไม่รู้ว่า

จะมีอะไร ที่สุดเมื่อได้ของขนมา ก็ต้องเอามาตรวจพิจารณาว่า มันเป็นอะไร เวลาไปขุดมีโอกาสที่จะเดาและจะเถียงกันเรื่อยไป สุดท้าย แต่เมื่อมาคิดดู เป็นการยากยิ่งกว่าขุดตรวจวัตถุสถานอะไรอื่น ผู้อำนวยการต้องมีความรู้หลายอย่าง ต้องมีความเพียรและมีความชำนาญในการที่จะสังเกต คนที่ไม่ได้เรียนและไม่ได้ฝึกหัดกับผู้รู้จนคุ้นเคยเป็นทำไม่ได้